

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy evre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitkár sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, március 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreik: „Határozott akaratom . . .“
A képviselőház ülése.
Methuen — a maga elfogatásáról.
A mária-radnai választás.
Március 15.
Öngyilkos takarékpénztári igazgató.
Utasírók lakomája.
Rakovszky és a lipótvárosi kaszinó.
Városi közgyűlés Makón.
A Krivány-ügy tárgyalása Nagyváradon.
Simli Mariskát kitiltották.
Nagy pénzhamisító banda Erdélyben.
Szakelődés a tanítóknak.
Fejérváry miniszter a Házban.
Tárca: Renitens feleség. Irta: Prém József.
Csarnok: Szerette. Irta: Tutsekne-Bexheft Lilly.

„Határozott akaratom . . .“

Arad, március 17.

A hivatalos lap tegnapi számában, mint előre jeleztük, melegenangu királyi kézirat jelent meg *Fejérváry* báróhoz intézve, melyben a király felszólítja a honvédelmi minisztert, hogy tárcáját tartsa meg. Ime a hivatalos közlemény:

„Ő császári és apostoli királyi felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott báró *Fejérváry Géza* tábornagyhoz, m. kir. honvédelmi miniszterhez intézni:

Kedves báró *Fejérváry* tábornagy! Abbeli kérésére, miszerint engedélyt adjak arra, hogy jelenlegi állása alól való felmentése iránt kérvényét előterjeszthesse, bár teljes mértékben méltányolom ezen kérését, mindazonáltal, számítva hazafias érzületére, hatá-

rozott akaratom: hogy hasznos szolgálatait úgy Nekem, mint az országnak továbbra is szentelje.

K. It Budapesten, 1902. évi március hó 15 ikén.

Ferencz József, s. k.

Látnivaló, hogy az irat a *miniszterelnök ellenjegyzése nélkül* jelent meg, tehát ebben is mutatja, hogy az uralkodó ezuttal *egyéni elhatározásából* cselekedett. Hogy alkotmányos szempontból kifogásolható ne legyen a királyi felszólítás, azért van az báró *Fejérváryhoz*, a *tábornagyhoz*, nem pedig a miniszterhez címezve, s azért jelent az meg a *nem hivatalos* részében a hivatalos lapnak. De hogy egyáltalán nyilvánosságra hozták a hivatalos lapban, az mutatja azt, hogy a király még sem kívánja tisztán magán-elhatározásnak tekinteni, és azt, hogy a közzétételnek mégis megvan a maga — kétségen kívül politikai beszámítás alá jutó — céljai.

Ennyit a királyi levél külső formájáról. Ami már most annak tartalmát illeti, magának az ilyen királyi aktusnak eddig páratlan volta mellett, s amellett, hogy ez az aktus mindennél élénkebben megvilágítja a királynak báró *Fejérváry* iránt való ragaszkodását, szeretetét és bizalmát — szembeötlik a szövegnek különösen két passzusa: az egyik azt mondja: „*bár teljes mértékben méltányolom ezen kérését*“ (tudniillik az állásától való felmentés kérését), a másik ezt: „*mindazonáltal, számítva hazafias érzületére, határozott akaratom*“ stb.

Aki józan, elfogulatlan észszel összegezi mindezeket a merőben szokatlan dolgokat, az előtt nyomban világossá lesz, hogy a *Fejérváry*-krizissel kapcsolatban nagy dolgoknak kellett történniök a kullisszák mögött, s az érteni fogja, hogy egyre növekszenek e miniszterválság szenzációjának hullámgyűrűi a politikai körökben.

Hiszen tudvalevő, hogy báró *Fejérváry* amiatt akart rögtön távozni, mert *Horánszkyval*, a volt nemzeti párt elnökével (a kinek miniszterré kinevezése *Szell Kálmán* részéről a honvédelmi miniszter mögött, az ő előzetes tudta, megkérdezése nélkül történt) egy kabinetben ülni nem akart. Tudvalevő, hogy báró *Fejérváry*, mikor a király maradásra kérte, lemondása okait írásbeli memorandumban terjesztette be a királynak.

Mit jelent hát az, ha a király e memorandum elolvasása után külön kéziratban, amelyet nyilvánosságra is hozat, azt mondja, hogy „*teljes mértékben méltányolom kérését*“, de mégis „*határozott akaratom*“, hogy tovább megmaradjon állásában?

A „*határozott akarat*“ magyarázata világos: a király nem válik meg legmeghittebb miniszterétől, tehát teljes mértékben bírja a kegyét *Fejérváry*, s az a egymás liberális irány, amit ő a kabinetben képvisel.

Ohajtjuk és reméljük, hogy a király kéziratát nagyobb politikai emociók nem követik, s amidőn a kabinetben be-

TÁRCA.

Renitens feleség.

Irta: Prém József.

A lovag-teremben nagyokat nyikorgott a rozoga padló, amint *Rozsályi Kun István*, magasszáru, keménytalpu csizmáiban végig lépkedett. Erős indulat dolgozott a kastély urában. Az ajtó mellé húzódott hajdu, aki pecsétes levelet hozott *Déváról*, szepegyve nézte a nagyur haragját.

Az irás ketté tépve ott hevert az asztalon, azaz csak az egyik darabja, a másik a padlóra esett. — A keménytalpu, magasszáru csizma egypárszor már rátapostak arra a papírdarabra.

— Ezt nekem! A saját hitvesem mer így packázni velem! En velem, *Rozsályi Kun István*! Hát az anyagok-e még?

Dühös pillantással, vérvörös pillantással állt meg a hajdu előtt, várva a feleletet.

— En kegyes nagyuram! alázatoskodott a megriadt ember. Nem rajtam mult, hogy jobb híradással nem kedveskedhettem.

— Lódulj! Es küld be sebtiben a kapitányomat.

— Ismét végig csörtetett a termen a nekiböszült férj. Most már rugdalta azt a papírdarabot, valahányszor a közelébe ért. Nem törődött

vele, hogy az ország legszebb asszonyának edes kezevonásai alkotják a szabályos, egyenes sorokat. . . . Korának legünnepeltebb asszonya, a bűbajos *Széchy Mária*, az ő imádott hitvese irt neki . . .

Az ólomszegélylyel kerített, szinesüvegű ablakon át messzire ellátott a kastély ura. Ott terült el a *rozsályi határ*.

Hátha mégis jön az asszony? Hátha csak tréfálni, ingerkedni akart vele, amikor azt írta, hogy soha többé nem jön vissza *Szatmármegyébe*? Tán itt is van már a közelben. . . . Az a porfelhő ott a hegyhát mentén őt takarja! . . .

De már belépett a kapitány, vitéz *Antalfy Gáspár* uram.

— Mi baj, *István*?

— Fordul vélem a világ! Bár süllyedne el és süllyednék el a pokol fenekéig!

— Na, ua!

— Hát nem jön az asszony! Vérbeli atyámfia vagy, *Gáspár*, legjobb barátom is vagy, nincs titkom előtted . . .

— Mi a szándékom?

— Adj tanácsot, *Gáspár*!

Vitéz *Antalfy Gáspár* uram a szokimondó emberek közé tartozott. Tudta ezt a kastély ura, azért követelő pillantással állt eléje és lesté, mit is mond a kapitánya. Azt is tudta, hogy mindjárt itélet lesz az, amit hall.

— No hát, csak amondó vagyok, szerel-

mes atyámfia, — kezdte *Gáspár*, — vess keresztet *Széchy Mária*ra. Eljött az idő, amikor a proféciam beteljesedik, még pedig színültig. . . . Hát nem váltig hajtogattam: ne bizzál abban a gyönyörűséges asszonyban, aki nem becsülte meg az első urat, *Báthory István*! . . . Már hogy szerette volna, amikor, mint menyasszony is *Wesselényi Ferenc*ért rajongott! . . . Mégis te hozzád ment, miért? Csak hogy megboszantsa az ideálját! Arra jónak talált téged, hogy fölkelte veled *Wesselényi Ferenc* indulatját. . . . Tisztán látok én. . . . Es itt a saját házadban mondom: úgy vigyázz rá *Rozsályi Kun István*, hogy sem első nem voltál, sem utolsó nem leszel a szép asszonynál! Mához egy esztendőre harmadik ura lesz *Széchy Mária*nak.

— Es *Wesselényi Ferenc* lenne az?

— Nem nyugszik addig az az asszony!

A házigazda most már belesápadt. Érezte, — hogy igazat beszél kegyetlen atyafia. Hisz ez a levél is ott a földön olyasmit emleget. Ujból rugdalni kezdte a papírlapot, aztán fölkapta, odavitte az asztalhoz a másik darabhoz.

— Olvasd, olvasd csak!

Vitéz *Antalfy Gáspár* betüzni kezdte a szép asszonyi irást, miközben egyre kacagott.

— Hát persze, persze! Itt a nyitja mindennek. Unatkozik a házadban. Még csak nemrég ünnepelték Erdélyben; szabadon járt-kelt,

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

állott válság a király határozott akaratával elintézés nyert, akkor nem tesznek kísérletet politikai körökben a válságot felújítani, vagy esetleg a mostaninál is mérgesebbé tenni azt.

A husvétii szünet. Széll Kálmán miniszterelnök óhajára a Ház husvétii szünete az idén március 22-étől április 7-éig fog tartani. Az utolsó ülés tehát e hét szombatján lesz, április 7-én pedig a költségvetés tárgyalását folytatják.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 17.

Ma végre szóhoz jutott Darányi Ignác miniszter is. Kecskeméthy rövid beszéde után állott fel és két óra hosszat tárgyalta a tárcájához tartozó ügyeket és adott érdekes felvilágosításokat. Beszéde általában tetszett és ez gyakori elismerésben nyilvánult meg. Végül szívélyesen üdvözölték.

Az általános vitát ma befejezik.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Széchenyi Gyula gr. miniszterek.

Elnöki irományok előterjesztése

Földmivvelésügyi költségvetés.

Kecskeméthy Ferenc a költségvetés legnagyobb hiányának tartja azt, hogy a munkásosztályra semmiféle tekintettel nincs. A hitelszövetkezet nem elég a népek, neki kereset kell és kenyér. Helytelennek tartja, hogy az Alföldről telepítenek magyar embereket Erdélybe. Elismeri, a földmivvelésügyi miniszter jóakarátát, de alkotásait nem tartja életrevalónak. A kisiparost támogatni kell, s a leg-hathatósabb támogatást az önálló vámterület létesítésével érhetjük el. A költségvetést nem fogadja el.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter Pichler Győzőnek válaszolva kezdi meg beszédét. Pichler ugyanis azt kérdezte, milyen álláspontot foglal el a kiegyezés és az ezzel kapcsolatos kereskedelmi szerződésekre nézve. E kérdésben alkalma volt nyilatkozni épen Komjáthy Béla felszólalására, de különben épen a költségvetési vita alkalmával a kiegyezésről és az ezzel kapcsolatos kereskedelmi szerződésekről a miniszterelnök fél óra hosszat tartó beszédet mondott. A kormánynak csak egy álláspontja van, ez a

kormány szolidaritásából következik, különben meg lehet nyugtatva a képviselő ur, mert az 1899. XXI. tc. 4 szakaszában felállított elvet, melyszert a közgazdaság és ipar védelemben része sitendők, a kormány szorosán irányadónak tartja és a földmivvelésügyi miniszter alkotmányos befolyását és jogát mindenkor gyakorolja és tudatában van azon felelősségnek, amelylyel tartozik. Sokan hozták fel azt, hogy a földmivvelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátott költségvetés kevés, ezt ő tapasztalta legnagyobb sajnálattal, azonban, hogy ily csekély költségvetés mellett is elvállalta a felelősséget, annak oka az, hogy ő ezen évet nem tartotta normális évné, hanem kivételesnek, másként a tisztviselők helyzetének javítását nem lehetett volna megkezdeni, mint úgy, ha a szakminiszterek költségvetésüket megszorítják és minden szakminiszter a legnagyobb takarékoskodással él. Urayval polemizál. Urayhoz 5 esztendeig nem volt szerencsénk, úgy látszik ő azon idő alatt sok kesélyeséget szívott magába, de humora a régi maradt. De amiben megfogytakozott, az éppen úgy látszik, az ő magyarsága, mert beszéde alatt 125 idegen szavat használt, dacára annak, hogy Madarász József mellett ül. (Élénk derűltég.) De élceivel, adomáival is így vagyunk. Adomái nyomán eszembe jut az egyszeri szabó, a ki a ruhákat nem mérték után csinálta és ha a ruha rossz volt, levágta a munkaadó kezét-fejét, hogy a ruha ráillő legyen. (Élénk derűltég.) Adatai nyomán még eszembe jut a „Magyar társasági szabályok“ című legrégebb magyar könyv, melynek első pontja az: A magyarok nem szeretik a számokat. Bizony nem szeretik, különösen nem szeretik Uray, a ki a költségvetés számadatai tárgyalása alkalmával többször elveti a súlykot. (Élénk derűltég a jobboldalon.) Az erdők jövedelme — nem úgy, mint Uray állítja — az utóbbi években fokozódó irányt vett, a mostani visszaesés azonban nemzetközi fakeskedési viszonyokból folyik. A német iparviszonyok folytán a fakeskedésben nagy csökkenés állott be. Több képviselő ur azt is felhozta, hogy kár a lótenyésztésre anynyi költséget fordítani és helytelen az, hogy szegény emberek fizessék a dúsgazdagok lóverseny passzióit. Ez tévedés, melynek nincs semmi alapja. A lóversenyek költségeit a totalizátorból fedezi, sőt elvon belőle egyrészt, hogy a szegény nép érdekében használja fel. Chernel Gyula a hidegvérű tenyésztést sürgeti, ez nagy fentartással gyakorlandó, de kijelenti, hogy a tenyésztés foganatosításától, ott hol rá szükség van, nem zárkozik el. Az állategészségügyre térve át, helyteleníti, hogy Marjay Péter képviselő az állatorvosi karról oly kifejezést használt, melyet ő ismételni nem akar. Ezt helyteleníti a miniszter. A Romániából behozott szaj és köröm fájást sikerült megszüntet-

ni. Magyarország állategészségügye sokkal jobb, mint Németországé.

A földmivvelési iskolákra nézve eltérő nézeteket hallott. Azt tartja, hogy a fővárosban is lehet olyan iskolát felállítani, mely az igényeknek megfelelően.

A Balaton halászat bérbe van adva és egységesen van szervezve. Az orvhalászatot mindenesetre megszüntették.

Szó ezután a Rábaszabályozásáról, a melynél minden lényeges szempontra figyelemmel voltak, de a hiányokat és az itt felhozott kifogásokat meg fogja vizsgálni és rajta lesz, hogy lakosok panaszait orvosolja (Helyeslés.) A mi a faiskolákat illeti, kijelenti, hogy a meglévőket is szaporítja, mert örömmel látja, hogy a kereslet a gyümölcsoltványok iránt egyre növekszik. (Tetszés.)

A homoki szőlőt a kormány nem támogathatja annyira, mint a hegyi szőlőt, mert az előbbinek rekonstrukciója könnyebb. A szőlőfelújítást pedig éppen a kisemberek miatt nem állítja meg egyelőre, mert ártana nekik. A munkácsi hitbizományi uradalmat védi Urayval szemben és kijelenti, hogy gróf Schönborn összes főalkalmazottai és erdészei magyarok.

A hitelszövetkezetekről szól ezután. Igen örvendetesnek tartja, hogy a Magyar földhitelintézet akciót indított a székelyföldön olcsó kölcsönök engedélyezése tárgyában. Ugyanezt tette a Jelzáloghitelbank is. Szeretné, ha ez intézetek a hegyvidékre is kiterjesztenék áldásos működésüket, mert a kisgazdák csak olcsó kamatos kölcsönökkel lehet segíteni. (Élénk helyeslés.)

Nagy elismeréssel adózik gróf Károlyi Sándor iránt, aki aggkora dacára most is első harcosa a szövetkezeti ügynek. (Élénk éljenzés.) Ennek a fejlesztését ő maga is óhajtja és előmozdítja. A gabonaraktárak felállítására évi 200.000 koronát irányzott elő. 34 raktár készen van, 25 készül.

Nagy borértékesítő szövetkezet felállítását melegen óhajtja. Ehhez az állam 200.000 koronával járulna, ha a többi költségeket a bortermelők fedeznék.

Egyes esetekben helyesli a fogyasztási szövetkezeteket, de sokkal inkább helyesli az értékesítési szövetkezetek létesítését, mert az a hiba nálunk, hogy az árukat értékesíteni nem tudják. (Igaz!)

Az idegenek birtokszerzésére vonatkozólag kijelenti, hogy értesülése alapján 1 millió kat. hold van idegen kézen. Különben e tekintetben pontos statisztikai kimutatást fog beszerezni. Hogy mi a véleménye a kormánynak az idegen birtokszerzésre vonatkozólag, azt csak nem régen ismertette a Csorba-toról szóló javaslat tárgyalásánál.

A hitbizományok tekintetében elmondta a

lőháton kísérte egész sereg gavallérja. Aztán megfélemedezett magáról és hozzád 1 ncolta az ifjuságát. Azt hitte, te majd megvéded a birét és helyt állsz, ha pörlik jószágaiért. Szép embernek is talált. Hahaha! De most látja, milyen bolondot tett. Köznapi lelkeiddel föl nem érsz hozzá.

— Az is ott ál?

— De itt ám! Meg az, hogy gyámoltalan, aluszékony vagy.

Ezért már nem hallgathatta tovább Rozsályi Kun István. Szinte fölfordított és öklével akkorát csapott a tölgyfaasztalra, hogy a nehéz alkotmány nyekkent egyet. Aztán odarohant Széchy Mária arcképéhez, rátapadt tekintete a kacér, bájos asszony vonásaira és öklével fe-nyegelve, kiáltotta:

— Te elbizakodott, te szélcsap, te szivtelen, te gonosz asszony! En gyönyörűséges kinom, — gyötrelmes hitvesem. Hát csak megmutatom, ki a gyámoltalan, ki az aluszékony! Meg én!

A kapitány kíváncsian kérdezte:

— Mitévők leszünk?

— Hahaha! — kacagott most már Rozsályi Kun István. — Szaporán! Nyeregbe háromszáz vitézzel! Hazahozzuk a renitens asszonyt!

— Micsoda? Fegyverrel akarod meggyőzni az asszonyt, mennyire méltó vagy ő reá? No hát ez új dolog. Fogjunk hozzá.

Még aznap elindult a háromszáz vitéz, élén a férj is meg a kapitány is Dévára.

A csábos menyecske vigan élte ott világát

és nem is álmodta, hogy második ura, akire ránt, ily érdekessé akarja magát tenni előtte. Beond egy gondolat, hogy haddal, háborúval szerezzé őt vissza magának!

Ejjel toppant a vár alá a különös csapat. Fönn a hegyen, a hol az erősség állt, sötét minden; de az alsó kastély ablakai fényesebbek. Persze, ott mulatoz a szép asszony, névvaló társaságban... Ott mosolyog rá mindenkire...

Es a haragos férj szívében a bosszu gyilkos indulata háborgott.

— Megállj! — kiáltotta a csapatjának.

— De tán közelebb mennénk, — vélekedett vitéz Antalfy Gáspár.

Aztán összedugta fejét férj és kapitány, hogy merről kezdjék a feleség lakhelyének ostromát.

Egyszerre éles harangcsöngés, szakgatott vészjelentő sivitott át a nyári éjen... és ihol ni, az a só kastély minden ablaka hirtelen első tétült.

— Mi történt? — riadt föl a férj.

— Vártak bennünket! — sugta a kapitány.

De nem látták, amint a kastély hátsó ajtaján kisorsran egy fehér, lenge női alak, karcsú és köyed. Haja felbontva, tekintete elszánt... Így siet föl a hegyi ösvényen, az erősségbe... Nyomában egy pár szolga... Néhány perc múlva már ott állt a lórések előtt. Csak ezeket akarta elérni Széchy Mária. Mert ő volt, a feleség.

— Ertem jöttél? — kiáltotta le az éjbe, a csillagos, a holdas éjbe... Rám akarod kény-

szerezni a boldogságot, amit sohasem adhatál? Hát ez a válaszom, ni!

Es sortüzet adott a fegyveres szerelemmel ostromló férj csapatjára!

Csak úgy ropogott a puska, karabély és durrogott a mozsár, meg a kölyökágyu.

— Hah! aki áldója van! — rikkant föl a kapitány, amint egy golyó átlukasztotta fűvegét. Ez aztán a menyecske!

Egy órahosszat tartott a tüzelés. Összececsődült Déva egész környékének népe.

A városból fátylós emberek sereglettek össze. A bíró az egész magisztrátus élén közlekedett. Kacagott az egész mindenség ezen a komédián.

Es Rozsályi Kun István toporzékolt, amint látta, hogy háromszáz vitéze lassan, szépszerivel elszelel... Szólitgatta vitéz Antalfy Gáspárt, de a vérbeli atyafi nem felelt... Csak nagy későre ugratott melléje a lovával:

— Asszony ellen hadakozunk? Jobb lesz, ha szépszerivel odább állunk, István... Nem akarok életem végéig csuffá lenni... Megyek is.

Es elvágtatott... Rozsályig meg sem állt. A férj, az pedig követte... Előbb azonban a kastély minden ablakán belétt, hogy az üvegcserep csak úgy csörömpölt...

— Hadd legyen emléke a látogatásomnak!

Gunyos hanotát hallott egész hazáig s másnap már a fiškálist hívatta.

kormány véleményét már két év előtt, hogy ugyanis azt nem tartja a korszaknak megfelelőnek. Szilágyi Dezső is azon az állásponton volt, hogy csak kivételes esetekben, erdős vagy hegyes vidéken engedélyezhető a hitbizomány. (Tetszés.)

Az otthonmentesítésre (homestead) vonatkozólag kijelenti, hogy az az igazságügyminisztériumhoz tartozik és Plósz miniszter nem zárkozik el az elől, hogy a végrehajtási törvény reformjának keretén belül segítsen a kisémbereken.

Végül a munkásügyről szól. A munkások érdekeiért mindig sikra szállott. Most legközelebb munkástanácsot létesít, hogy munkásügyekben tőlük véleményt kérni lehessen. A munkáspénztárról törvényjavaslatot fog benyújtani. — Kéri a költségvetés elfogadását. (Zajos éljenzés, helyeslés és taps.)

Gyóffy Gyula: Nagyon rosszul esett neki, hogy az előadó és még több képviselő kicsinykölög szölk a székely kérdéssel, holott ez igen fontos. A székely kérdés az egész erdélyi magyarság kérdése. Ismerteti a székely kérdés történetét. Oriási teher nehezült e fajra, s alapot e teher elviselésére senki sem szolgáltatott. A nemzetiség kapott földet, szabadságot, addig 1848-ban ugyanazon intézmények hatása alatt a székely nép sorvadásnak indult. A székely nép 1867-ben azt várta, hogy kártalanítani fogja őt a nemzet és mit tapasztaltunk, a törvényhozás megkezdte a nemzetiségek favorizálását s a birtokrendezéssel és a Romániával folytatott vámháborúval a székelyeket még közelebb hozta a biztos pusztuláshoz. Nem jog, nem igazság az, hogy egy nemzet törvényeit úgy hajtja végre, hogy saját nemzetét kisajátítja; pedig ezt tette nálunk a birtokrendezés, a tagosítás. Így azután Erdélyt a magyar törvényhozás a mai helyzetébe hozta és úgy viselkedett a székelyekkel szemben, mintha ellenség volna az. A székely kérdést tisztán mint mezőgazdasági kérdést tekinti, mert a székelynek kenyér kell, s a kenyeret most nem adja meg a föld. Örömmel látta a miniszter részéről az első lépést, kéri, hogy a székelyek ügyét ezennel még nagyobb szeretettel hordja szíven, mert a székely kérdés a magyar faj kérdése. A költségvetést örömmel fogadja el. (Élénk helyeslés. Szónokot számosan üdvözlök.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Molnár János: A földmivelésügyi minisztert a legudvariasabb és legbökezebb miniszternek nevezi. Más minisztertől ő csak tanácsot kap, többek közt, hogy miért nem hagy fel a politikával. (Élénk helyeslés. Legjobb lenne ezt a tanácsot követni. Élénk derűtség.) A földmivelésügyi miniszter pedig nemcsak tanácsokat ad, de kéréseinket is teljesíti. Mindez azonban nem ad okot neki arra, hogy költségvetését elfogadjon. A Répce-szabályozással foglalkozik.

Serbán Miklós visszautasítja azt a vádat, hogy az oláhok magyarellenesek volnának. Ő éppen a béke kedvéért ül a Házban s maga is óhajtja a haza fejlődését. A nemzetiségi kérdést több bölcsességgel és kevesebb animozitással kéri tárgyalni.

A földmivelésügyi költségvetést **Major Ferenc** zárszava után *tálatlanosságban elfogadták.*

A részleteknél **Hertelendy László** és **Hammersberg** beszéltek s a gyűlést 2 óra után befejezték. A tárgyalást holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A szultán és a montenegrói fejedelem.

Konstantinápoly, március 17. A szultán melegen gratulált **Miklós** montenegrói fejedelemnek **Mirkó** herceg eljegyzéséhez és értesítette, hogy az esküvőn külön követséggel fogja magát képviseltetni. A fejedelem válaszában köszönetet mondott azért a jóindulatáért, a melyet a szultán a fejedelmi családban előforduló minden örvendetes esemény alkalmával tanusít.

Kegyelem Ozmán basának.

Konstantinápoly, március 17. Az **Ozman** basa tábornok ellen hozott halálos ítéletet életfogytig tartó száműzésre változtatták. Holnap

kezdik meg a tárgyalást az ellen a 14 ember ellen, a kiket **Fuád** basa ügyéből kifolyólag letartóztattak.

Oroszország a kivándorlás ellen.

Berlin, március 17. A **Wolff** ügynökség jelenté Pétervárról: Hír szerint a külföldre menő orosz állampolgárok utleveleinek díját 15 rubelről 800 rubelre, az Oroszországból külföldre utazó idegen állampolgárok utleveleiért járó díjat pedig 5 rubelről 100-ra emelik. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már a birodalmi tanács előtt van.

A mária-radnai választás.

(**Vancsó Gyula** mandátuma a Kuria.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 17.

A kir. Kuria tudvalevőleg egy ízben már foglalkozott a mária-radnai választókerületben képviselővé választott **Vancsó Gyula** ellen beadott petícióval. Az első tárgyalás alkalmával a védelem a kérvény ellen alaki kifogást támasztott, amennyiben kijelentette, hogy a kérvényezők közül hárman a megválasztott képviselőre szavaztak, tehát törvény szerint ki vannak zárva a peticionálás jogából.

A Kuria az alaki kifogásra nézve elrendelte a bizonyítást, ámde a védelem időközben az alaki kifogást visszavonta, s így került ma érdemleges tárgyalásra a sor.

A petíciót a Kuria I. választási tanácsa tárgyalta **Paiss Andor** elnöke alatt. A kérvényezők meghatalmazottja: **Koch Lajos** dr., a védelmet **Edvi-Ilés** Károly és **Kell Lipót** dr. látják el.

A kérvényezők meghatalmazottja előrebocsátja, hogy **Vancsó Gyula** a Nádasdy-grófok nagy kiterjedésű birtokának jószágkormányzója, s mint ilyen, kezében tartotta az anyagi hatalmat és erkölcsi pressziót, s mindkettőt alaposan ki is használta a szegény, éhes oláh választókkal szemben. A dinom-dánom, etetés itatás mód nélkül folyt, úgy, hogy az oláhok részegesen heverték a korcsmákban, s a csendőrségnek kellett közbelépnie a nagyobb mérvű kicsapongások meggátlására. De vesztegetések is történtek és pedig a képviselő tudtával és részessége mellett. A felsorolt esetek alapján kéri a választás érvénytelenítését, illetőleg a vizsgálat elrendelését.

Edvi-Ilés Károly azzal kezdi védelmét, hogy a petíciónak csak akkor volna értelme, ha **Vancsó Gyula** új ember lenne a kerületben, ellenben volt ellenjelöltje, **Boku Szevér** kerületbeli ember lenne. De a dolog éppen fordítva áll. **Vancsó Gyula**, mint Nádasdy-grófnak 30 éven át jószágigazgatója, Aradmegyének társadalmi életében kiváló helyet foglal el, ellenben **Boku Szevér**, a ki a lippai takarékpénztár könyvelője volt, az állását ismeretlen okokból elveszítvén, fölcsapott képviselőjelöltnek.

Attér ezután az etetés-itatás vádjára, melyet a kérvény egész általánosságban hoz föl, anélkül, hogy megnevezvén az etetett-itatott választókat. A vesztegetést a védő tagadásba veszi, s kéri a petíció elutasítását.

A replikák elhangzása után a Kuria tanácskozássra vonult vissza s kihirdette az ítéletet, mely a kérvényezőket petíciójukkal elutasította, elmarasztalván őket egyúttal a felmerült költségek megfizetésében.

Március 15.

(Aradon és a vidéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

A magyar nemzet nagy ünnepét sok helyen tegnap, vasárnap ünnepelték meg úgy Aradon, mint a vidéken. Itt Aradon az aradi kir. főgymnázium „Petőfi” önképzőkörre tartott ünnepélyt vasárnap este 6 órakor a liceum dísztermében. Az elnöki megnyitó, mely rimekbe volt szedve, **Szabó Frigyes** önképzőköri elnök mondotta el. **Adelmann Géza** VIII. oszt. tanuló „A nő a művészetben” címen tartott felolvasást. **Fuchs Albert** szavallatán és **Lengyel János** berekesztő beszédén kívül még érdekes zeneszámok gyönyörködtették a közönséget. **Unger Mór** zenetanár „Tigris vadászat” című zenefantáziáját adta elő egy duer és zenekar. Ifj. **Vass Sándor** zongorán, **Goldzicher Márton**, **Nemess Zoltán** és **Keppich Sándor** tanulók hegedűn mulattatták a közönséget.

Az aradi iparos ifjak önképző köre az Aréna épületben levő egyleti helyiségben szintén tartott hazafias ünnepélyt. Az ünnepély este 8 órakor, a Himnuszsal kezdődött. **Szobota Nándor** a Talpra magyart szavaltta el, majd **Uray Sándor** református segédlelkész mondott szép emlékbeszédet, méltatva a nap jelentőségét. **Forner F.**, **Guttman J.** és **Szidák György** hegedűjátéka után **Rudnyánszky Gyula** „Petőfi” című egyfelvonásos drámaletétjét játszotta el egy műkedvelő társaság.

Az aradi közművelődési önképző szakegyesülete vasárnap délelőtt 10 órakor tartott ünnepélyt Deák Ferenc-utcai egyleti helyiségükben. Ünnepi beszédet **Szappanos Lajos** mondott. Szavallatokat **Kenderesy József**, **Eberlein Agoston** és **Hiszem Pál** adták elő.

Az aradi tanyai iskolában az összes tanyai gazdák jelenlétében ünnepelték meg március 15-ét. Az ünnepélyt **Csepella György** beszéddel nyitotta meg. A nap jelentőségét **Bécsy Odön** tanító méltatva szép beszédben. Az ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget.

A déznai állami iskolában reggel 8 órakor ünnepelték meg a nagy napot. A himnusz eléneklése után **Nemes Lajos** jegyző mondott megnyitó beszédet. Utána **Nemes Varga Mária** tanító mondott a márciusi nagy napokról fenkölt szellemű emlékbeszédet. **Varga János** gondnok-sági tag buzdította a gyermekeket a hazaszere-tetre.

A borosszécsi intelligencia társasvacsorával ülte meg március 15-ét. A banketten **Rádl István** uradalmi felügyelő mondta az első felköszöntőt, utána **Szabó József** mondott emlékbeszédet. Vacsora után tánc következett, mely hajnalig tartott. Jelen voltak:

Asszonyok: Bauer Erődné, Buczay Jánosné, Bernstein Manóné, Mózes Mihályné, Csáthó Gáborné, Leinwatter Gyuláné, Csizsér Józsefné, Krifaton Józsefné, Kleis Antalné, Ober Károlyné, Olasz Vilmosné, Inach Sándorné.

Leányok: Lengyel Anuska, Olasz Margit, Daempf Mariska, Dobránszky Janka, Molnár Róza, Csáthó Tercsike.

Aradmegye egy magyarérmű német községe: **Elek** szépen ünnepelte meg március 15-ét. Színelőadás, dalestély és felolvasással egybekötött társasvacsorát rendezett s az ünnepély élénkebb tételére meghívta az aradi dalegyesületet, három aradi tanárt s megjelent ott maga **Wittmann János**, a kerület országgyűlési képviselője. Az ünnepélyt az aradi **Kossuth szobor alapja** javára rendezték **Sarkadi Viktor** szállodájának nagytermében. A szép ünnepély rendezésében tevékeny részt vett **Kehrer Károly** tanító, kinek **Elek** magyarosodásában nagy érdeme van. Ez a lelkes tanító ismét szép tanujelét adta magyar érzelmének, mert összetudta hozni az egész községeket nemzeti ujjáébredésünk ünnepelésére. Mellette a gyermekek által tartott színelőadás rendezésében **Dosztal** Stefánia tanítónőnek is vannak érdemei. Az aradi dalárda szépen előadott énekszámait, **Budits Mátyás** és **Zoltai Mátyás** tanárok által előadott szép dalegyveleg, valamint **Szondy János** tanár alkalmi felolvasása volt az est fénypontja. **Selmecey Antal** községi segédjegyző szavalt. A gyermekek kedves színelőadást tartottak. Az

ünnepély után társas ebéd volt, a melyen igen sokan részt vettek.

Uj-Szent-Annán, mint minden évben, úgy az idén is megünnepelték március tizenötödikét. Délelőtt a polgári iskolában nagy közönség gyűlt össze s élvezettel hallgatta a polgári tanulók szavalatait és énekét. Délután ugyanabban a helyiségben a Nyelvtérjesztő Önképző kör rendezett felolvasást, mely nagyon jól sikerült. A zsufolásig megtelt teremben levő közönség minden számot tetszéssel fogadott.

Az utcák ki voltak világítva s az összes vendéglőkben bankettet rendeztek. A magyar nyelvtérjesztő ünnepélyén szavaltak *Revilák Béla* legifj. *Demko István*, *Kishalmy Ferenc* ügyvéd pedig felolvasást tartott az ünnepről. Ezenkívül *Kiss János* is tartott felolvasást.

Lippán délelőtt a polgári és felső kereskedelmi iskola tanuló ifjúsága tartott házi ünnepélyt az iskola épületében, mely után az ifjúság csoportokban haladt az utcán keresztül a „Hymnust” énekelve. Este a társaskör kezdeményezéséből társasvacsora volt a József főherceg szállóban. A vacsorának igen hangulatos lefolyása volt. Tósztokat mondtak *Barlay Sándor* főerdőmester, mint a kaszinó elnöke, *ő Felsőgére*, továbbá *Maszyik Márton dr.*, ki történelmi alapon szellemes és lendületes beszédet mondott; *Nagy István* szolgabíró a jelenlevő hazafias honleányokat éllette. A vacsorát tánc követte. *Lippa* hazafias iparosai is társasvacsorával ünnepelték március 15-ét.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: *Ikrek*, operette. *Dalnoki Viktor* vendégfeltevével. (Páratlan bérlet.)
Szerda: *Huszárszerelm*, vígjáték és *Dalnoki Viktor* hangversenyszáma. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Nagy mama*, vígjáték. *Bácsék* búcsúja. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Kis szökevény*, operette. *Felhő Rózi* búcsúja. (Páros bérlet.)
Szombat: *San Toy*, operette. *Árkossy Vilmos* búcsúja. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Este: *Cigány*, népszínmű. Az egész társulat búcsúja. (Páros bérlet.)

A Leszkay-regime utolsó napjai.

— Búcsú előadások. —

A színházi komünikék most nagyon tartalmasak, sok érdekeset tudatnak a hírlapokkal. Itt az utolsó hét, a nagy hét, melyben búcsuzni fognak a színészek; némelyek külön-külön azután a kóristák és végül együttesen az egész személyzet.

Nem egyszer voltunk tanui ilyen nagy általános búcsuzgatásnak, és mindenkor úgy éreztük, hogy a búcsuzó igazgató szimpátiát vitt el magával innen — méltányolták derék iparkodását, tiszta törekvését és mentegették azon bajokat és körülményeket, melyek miatt az igazgató és társulata jobb hazát volt kénytelen keresni.

Most azonban e tekintetben is megváltozott minden. *Leszkay András* már régebben elment innen — azt se mondta, hogy befellegzett, itt hagyta a társulatát, a színházát, az egész publikumot. Csak a butorszallító tudta, hogy végleg elment a Magyar-színház dirigálására — ahol most úgy dirigál, ahogy itt megszokta, amiért a fővárosi hírlapok őt ép úgy megdorgálják, ütük, mint ahogy azt az utolsó évek óta mi is megtettük vele.

Leszkay András nem búcsuzott el tőlünk, mi sem búcsuzunk tőle. Ő nem mondta a szokásos — ez esetben bánális szót: a viszontlátásra! És mi sem tudjuk ajunkra erőltetni az üres reménynek ezen óhaját.

A társulat azonban mindenkor bírta szimpátiánkat; kedveltük a társulat egyes tagjait, másrészt sajnálkoztunk fölöttük, hogy olyan hajóban eveznek, melynek nem volt kormányosa. Ez volt a főoka annak, hogy a hajó elvesztette kurzusát, majd parthoz vetődött, majd sziklához verődött, majd zátonyra került és szám-

talán léket kapott. — Még szerencse, hogy a hajó népsége most virágvasárnapján elmenekült a hajóról, mert a sülyedés már oly mérvűvé vált, hogy elvesztek volna ők mindannyian.

Az első, ki elmenekült, *Mezey Péter*. Vasárnap este lépett fel utoljára a „Nagyapó” népszínműben. Ő egyike volt a társulat erősségeinek — a közönség szerette őt mint embert, mint színművészt egyaránt. Valahányszor fel lépett, pedig nagyon sokszor lépett fel, a közönség az ő alakításaiban mindenkor gyönyörködött. Kiváló művészi kvalifikáció mellé nagy szorgalom, nemes ambíció és mély tanulmányozás sorakozott és csakis ennek volt tulajdonítható, hogy szerepei egytől-egyig jól kidolgozottak voltak. A bíráló és a közönség nem is fukarkodott soha az elismeréssel; ő azon kevesek közé tartozott, kiknek szívesen tapsoltak, kit örömezt részesítettek kihívásokban. A lelkedésben, — amelyet a közönség iránta nyilvánított — nem volt soha mesterkeltség, erőltettség.

Őszintén sajnáljuk eltávozását, de nem adjuk fel a reményt, hogy mielőbb újból viszont fogjuk látni színpadunkon. Az új igazgatót körültekintő embernek ismerjük, ki számolni fog a közönség igényével és ez a körülmény biztat azzal, hogy *Mezey Péter* ismét a miénk lesz.

A tegnapi előadás alkalmával a hálás közönség szép babérkoszorúval tüntette ki a búcsuzót — és számtalanszor hívta a függöny elé. Játéka a „Nagyapó” szerepében csak megnehezítette a búcsuzást. — Utjára sok szerencsét kívánunk neki azzal, hogy bár mielőbb viszontláthatnánk őt a mi színpadunkon!

Carolus.

* **Dalnoki Viktor vendégfellépése.** A fiatalab énekesgeneráció egyik legerősebb tehetsége, énektudásra és hangra nézve egyik kimagasló alakja *Dalnoki Viktor*, kit a fővárosi bíráló a legnagyobb elismeréssel illetett. Az ő itteni vendégszereplése azonban alig ad alkalmat arra, hogy művészetét, szép tehetségét bemutassa, és ez abban a szerencsétlen körülményben leli magyarázatát, hogy a komoly zenei dolgok előadhatására *Leszkay* úr nem vetett és azt műsorából teljesen kizárta *Dalnoki* bizonyára rossz benyomást szerzett a mai előadás alkalmával a mi közönségünkről. Az üres ház nem mutatta azt, hogy mi az igazi énekművészet iránt érdeklődéssel viseltetünk. Ennek is meg van a magyarázata. A darab, a melyet választott, a lehető legszerencsétlenebb. A *Vesztaszűzek* nálunk nem váltak be: annak tragárságai és pikantériái nem a mi ízlésünknek megfelelőek és meg lehet győződni arról a vendég, hogy a leghiresebb énekes vagy énekesnő sem tudna ehhez a darabhoz közönséget vonzani a színbázba.

A művezető tehát rosszul számított, ha azt hitte, hogy *Dalnokival* zsufolt házat csinál és evvel fog érvelni leghatásosabban a színügyi bizottság határozata ellen.

Az operett ma érvényesült igazán, mert *Dalnoki* gyönyörű, olvadékony baritonjával kiemelte a zene szépségeit és a kis közönséget zajos tapsokra ragadta.

Felhő Rózi ma is szépen énekelt és különösen a *Dalnokival* előadott duettje keltett nagy hatást. Őt is zajosan megtapsolták.

* **Feleki Miklós meghalt.** A magyar színeszetnek egyik legrégebb és legerősebb tagja halt meg vasárnap, hirtelen halállal. *Feleki Miklós*, a Nemzeti színháznak egykor nevezetes tagja, aki mint színműíró is szép sikereket aratott, vasárnap délután négy órakor Budapesten a Csengery-utca 17. számú házában levő lakásán hirtelen elhunyt. A 84 éves agg művészt alig ismerte már az újabb nemzedék a színpadról, ahonnan mintegy évtizede vált meg sikereiben gazdag, változatos és hánnyatott művészi pályája után, amelyen több mint hat évtizeden át működött.

* **Dr. Dalnoki Viktor vendégszereplése** Színházunk szép hangú vendégművésze: dr. *Dal-*

noki Viktor *Az ikrek* operettben lép fel másodszor. A bájos zenéjű operett, melyet *Felhő Rózi* és *Rubos Arpad* olyan népszerűvé tettek, az ő művészi énekével teljes szépségében fog érvényesülni. — Az operett énekszámain kívül *Dalnoki* elénekli még a darabban a *Görög rab-szolga* operettből a *szabadságdalt* és *Florodora* operettből az ő legszebb énekszámát a *pálmadalt*. — Szerdán hangversenyénekésként fog bemutatkozni *Dalnoki*. Elénekli *Bajazzók* operából a *prologust*, *Faust* operából *Valentin imáját* és *Posti* „Ninon” dalát. A színtársulat ekkor *Murai Károly* *Huszárszerelm* című kedves vígjátékát hozza színre.

* **Fővárosi művésznök hangversenye Aradon.** Három nagyhirű, a zenevilágban előkelő rangú művésznök hangversenye fog a jövő hónap során az aradi közönségnek élvezetet adni. Kettő a zongorajátékával szerzett magának az országban, de a külföld dobogóin is babérokat: *Hollósy Kornélia* és *Kelen Ida*. A művészetük méltatói a magyar zongoristáknak nevezték el, azon speciális előadások révén, hogy két zongorán játszó a négykézre való klasszikus zene-számokat, s a kettejük játéka tökéletes, leiket gyönyörködtető harmóniába olvad s így érvényesül. Nemrég Budapesten, a *Royalban* tartott hangversenyük emlékezetes, az összes kritikuskok által elismert sikert aratott. A harmadik a magyar királyi Operaháznak kiváló énekesnője: *Diósy-Handel Berta*, akinek neve fölöslegessé tesz minden dicsérz jelzót. A három művésznök hangversenye *április 13-án, este hét órakor, a Fehér Kereszt* szálló nagytermében lesz, s könnyű megjövendőlni, hogy az aradi közönség megfogja becsülni a három kitűnő magyar művésznőt. A hangverseny műsorát, ugyszintén egyéb részleteit legközelebb fogjuk az érdeklődő közönség tudomására hozni.

* **Egy színtársulat csődje.** Mint tudósítónk írja, a szatmári színtársulat virágvasárnapján megszűnik és széteszik szélrőzsa minden irányában. Legnagyobb baj, hogy a tagok háromnegyed része szerződés nélkül van, az ígért állami segílyt nem kapták meg, fizetésének csak felét kereste meg és így a legnagyobb nyomornak van kitéve. A kiszűrésű karszemélyzetet most úgy akarnak segíteni, hogy annak egy teljes jutalomjátékot rendeznek. Vagyis a bruttó jövedelmén osztozkodnak.

Methuen — a maga elfogatásáról.

(Részletek a burok győzelméről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 17.

A burok legújabb nagy győzelméről, mely *Methuen* elfogatásával járt, csak ma érkeztek meg a részletek. *Kitchener* lord, aki Pretóriában időzik, egy vasárnap kelt jelentést küldött Londonba, mely a harc részletes leírását tartalmazza. Ez a leírás tulajdonképen *Methuentől* ered, ki egy törzstisztel küldte meg a jelentést az angol csapatok parancsnokának.

Kitchener maga beismeri, hogy az angolok vesztesége nagy volt, ebből pedig kétségtelenül látszik, hogy a burok győzelme, még *Methuen* elfogatásától is eltekintve, jelentékeny volt. Ezt bizonyítja az is, hogy az angol kormány újabban még tízezer katonát rendelt Délafrikába.

Kitchener jelentése így szól:

Methuen egy törzstisztet küldött hozzám egy jelentéssel, a melyet maga mondott tolba. A jelentésből kitűnik, hogy a lovas-csapatok utóvédjét a szürkületben támadták meg és győzték le a burok, míg az ösvéres és ökrös szekerek tíz mértföldnyi távolságban oldalt voltak. *Methuen* azonnal az egész nélkülözhető lovasságot az utóvéd támogatására küldte ki, a mely a 28. úteg egyik szakaszával egy óra hosszat állott ellent az ellenségnek, mialatt a szekérvonat rendetlenség nélkül feloszlott. Azonkívül *Methuen* a támadás visszaverésére 200 főnyi gyalogságot küldött ki, a melyet az ellenség keményen szorongatott.

A mikor a lovascsapatok vissza akartak vonulni a gyalogság felé, zavar támadt köztük. A zavar elfogta a lovascsapatok derekát is,

ugy, hogy minden fedezet nélkül otthagyták a 38. ütegnek két ágyuját. A két ágyu folytatta a harcot, míg az egész kezelő-legénység biztonságban nem volt, kivéve *Lescham* hadnagyot, a kit megöltek, mert nem akarta letenni a fegyvert.

Methuent 200 northumberlandi lövészszel és a 4. ütegnek két ágyujával elválták, de azért három óra hosszat tartotta magát. Ez idő alatt a többi gyalogság, t. i. a lancasteri ezrednek 100 embere és 40 lovasított gyalogos, a kik nagyobbára a fokföldi rendőrséghez tartoztak, a szekerek közelében egy kraalt tartott megszállva és védekezett a folyton megújuló támadások ellen. Methuen megsebesült. Az angolok veszteségei rendkívül nagyok voltak és lövészerük teljesen elfogytak. A megadás 9 óra 30 perckor történt.

Az a csapat, a mely a kraalt tartotta megszállva, addig tartotta magát, míg az ellenség két ágyut nem állított fel a kraal közelében. Ez azután tarthatatlanná tette a csapat pozícióját. A burok nagyrészt angol kakhi-egyenruhát viseltek, soknak angol rangjelvénye is volt. Kétségtelen, hogy a gyalogság nagyon vitézül harcolt és a tüzéség hű maradt hagyományaihoz, a birodalmi yeomanry és a birodalmi rendőrség egyes kis csapatai pedig még akkor is tartották magukat, a mikor a rémület elsöpörte a lovas csapatok zömét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A mérnök egyesület közgyűlése.** Az aradi mérnök- és építész-egylet tegnap tartotta rendes évi közgyűlését *Hegedüs* László főmérnök elnökielte alatt. Az elnök megnyitójában üdvözlővén a tagokat, *Tüdös* Béla titkár felolvasta évi jelentését. *Hajek* Rezső főmérnök pedig a jelentést. Mindkét ügybuzgó tisztviselőnek köszönetet szavaztak működésükért s a jelentéseket jegyzőkönyvbe foglalták. Ezután tisztújítás következett, melynek eredménye a következő: **Elnök:** Hegedüs László. **Alelnökök:** Korbuly József, Virágh Lajos. **Igazgató:** Schor Lajos. **Titkár:** Rozvány Pál. **Pénztáros:** Hajek Rezső. **Könyvtárnok:** Vojtek Lajos. **Gazda:** Péterffy Andor. **Ügyész.** Velcsov Géza dr. **Választmány,** mérnök tagok: Dániel Dezső, ifj. Hann Alajos, Keller Izsó, Kossitzky János, Kotsis Lajos, Medveczky ede, Medveczky Zsigmond, Nacht ebel Odön, Papp Elemér, Sármezey Endre, Szathmáry Mihály, Tüdös Béla. Nem mérnök tagok: Heinrich Sándor, Laczay Endre, ifj. Neuman Adolf, Schuster Henrik dr., Szathmáry János dr., Walder Gyula. **Seámvizsgáló-bizottság:** Stengl Andor, Tabakovits Emil, Vertán Csaba. **Allandó műszaki bizottság:** Papp Ferenc, Reisinger Sándor, Sármezey Endre, Fényes Kálmán, Korbuly József, Stengl Andor, Kotsis Lajos, Steiner Lajos. A választás után *Keller* Izsó és 40 társának indítványára az egyesület *Hieronymi* Károlyt disztagjává választotta. Ezzel az ülés az elnök életével ért.

(—) **A betegsegélyző pénztár közgyűlése.** Az aradi ipartestületi betegsegélyző pénztár X. rendes évi közgyűlése tegnap délelőtt 10 órakor volt a testületi épület nagytermében. A gyűlésen 64 kiküldött jelent meg az önállók és alkalmazottak sorából. A tárgyalást *Berán* Antal elnök, *Zubor* Andor iparhatósági biztos és *Kiss* Ferenc titkár vezették. Az évi jelentés és számadások előterjesztése után *Reinhart* Gyula igazgatósági tag formai kifogásokat jelentett be a közgyűlés azonban a felügyelő bizottság jelentése alapján 49 szavazattal 15 ellenében a felmentvényt megadta. A kisebbség megnyugtatóra *Zubor* Andor iparhatósági biztos kijelentette, hogy a számadásokat még ugyanis felterjesztik az iparhatósághoz és miniszteriumhoz s ha azokhoz formai tekintetben kifogás fér, a helyesbítést úgy is el fogják rendelni. A közgyűlés utolsó tárgyát képezték a választások, melyek a következő eredménnyel ejtettek meg. **Igazgatóság:** Joánovits Antal, Mártonffy Viktor, Orth Lajos, Kovács Károly. **Igazgatósági póttagok:** Kaiser Lipót, Damján Ferenc, Berán Béla, Soltész Lajos. **Felügyelő-bizottság:** Sebessy Ferenc, Novotny Ferenc, Ackermann Ferenc.

Választott bíróság: Cziráky Alajos, Tafrow József, Lubanvits György, Malát ede, Gruber Benő, Benkő József. **Választott bírósági póttagok:** Olárius Juszti, Nagy Lajos, Flenár Agoston.

(*) **A Kossuth-asztaltársaság közgyűlése.** Az aradi Kossuth Lajos asztaltársaság évi közgyűlését március hó 20-án, csütörtökön este nyolc órakor a lesz a Jó pásztorhoz címzett vendéglőben.

(*) **Halásztársulat Aradmegyében.** Aradmegyében marosvideki halászati társulat alakult. Elnöke *Zzelénszky* Róbert gróf, alelnöke: *Csernovics* Diodor, igazgatója: *Sármezey* Endre. Az új társulat célja: a Maros folyót szakaszokra osztani és a halászati jogot bérbeadni. Az egyesület e mellett kikötőhelyekről gondoskodik.

Öngyilkos takarékpénztári igazgató.

(Egy fővárosi pénzügyintézet válsága.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 17.

Ma reggel 10 óra felé villámként futotta be a fővárost az a hír, hogy a legrégebb fővárosi takarékpénztárnak, a budapesti III. kerületi takarékpénztárnak vezérigazgatója *Augenstein* Samu főbelötte magát és már meg is halt.

A hír természetesen óriási szenzációt keltett, mert az ó-budai takarékpénztár nemcsak régi, hanem elsőrendű szolid intézet, *Augenstein* pedig jóhírű, közkedvelt férfiú, a kit nagy vagyona és tisztességes jelleme a kerület vezérférfiává emeltek. *Augenstein* különben az egész fővárosban ismerték és mindenhol rokonszenvvel fogadták. A III. kerületben ő volt a városi és országos választások intézője; a kerület mandátumát jóformán ő osztotta.

Mindezek dacára első percben megindult a sugás-bugás és a mindig kész rossz nyelvek már százféle kombinációt fűztek az öngyilkosság híréhez. Az első természetesen az volt: bizonyára nagy sikkasztás.

Ebben a részben a rágalmazó fáma eltalálta az igazat: *Augenstein* öngyilkosságának csakugyan jelentékeny sikkasztás volt az oka; de olyan sikkasztás, melyet nem ő követett el; őt megsértett önérzete, seplőtlen becsületének és hírnevének más által való bemocskolása kergette a halálba.

A tényállás a következő:

(A megözökött könyvelő.)

A III. kerületi takarékpénztár könyvelője, *Adler* Károly szombaton nem jött a hivatalba és csakhamar meg is győződtek arról, hogy a könyvelő megözökött. Rögtön vizsgálatot indítottak és már az első nyomozásra kiderült, hogy a szökött könyvelő körülbelül 60.000 koronát sikkasztott.

Augenstein ez a tény irtózatosan lesújtotta, nem annyira az összeg miatt, melyet akár ő maga is könnyen meg tudott volna téríteni, mint inkább azért, hogy most a takarékpénztár és személye iránt a bizalom, illetőleg a közbecsülés meg fog inogni. A különben is ideges öreg ur rögtön ágyba feküdt. Ugy szombaton, mint vasárnap *Augenstein* Lajos-utcai háza valószínű bucsujáráhely volt; sorban jöttek a takarékpénztár igazgatói, felügyelői, tisztviselői, valamint az igazgató személyes barátai, hogy az izgatott, beteg embert megvigasztalják, a mi azonban nem sikerült nekik; ő egyre azt mondotta:

— Az én becsületes nevem!

(Az öngyilkosság.)

Ma reggel fél 9 órakor *Augenstein* kiküldte a feleségét a szobából, hogy hozzon neki reggelit; míg az asszony a konyhában járt, *Augenstein* egy készen tartott revolverrel főbelötte magát. A dörrenésre beszaladt asszony férjét már halva találta.

A család rögtön értesítette a takarékpénztárt és a rendőrséget. Mindkét helyről azonnal el is jöttek az illetékes emberek, hogy a tényről a hivatalos jegyzőkönyvet felvegyék. A takarékpénztárt azonnal bezárták és az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjait telefonice összehívták.

Az öngyilkosság híre riasztó futótüzként terjedt tova Ó-Budán. A kicsiny, földszintes házak lakói néhány perc alatt ellepték a keskeny Lajos-utcat. Odatódultak előbb a 110. számú ócska ház elé, oda, a hol *Augenstein* Samu igazgató immáron halva feküdt. A többnyire szegény munkás emberek és asszonyok sirva, jajgatva lobogtatták kezeik között a takarékpénztár zöld fedeles betéti könyveit. Szidva, átkozódva rohantak innen az utca másik oldalára, a hol a 221. számú ház a III. kerületi takarékpénztár hivatalos helyisége. Kilenc óra felé járt az idő s a takarékpénztár iroda helyisége még zárva volt. A tömeg betörte a nagy tölgyfa-kaput, ellepte a kapualját s a tágas udvart.

(A megostromolt takarékpénztár.)

Ekkor ért oda az intézet pénztárosa, *Mack* József, tisztességes, őszhajú ur, kit Ó-Budán mindenki ismer. Alig lépett be a hivatalába, a nép zajongva, sirva, lármázva utána tódult. Szörnyű jelenet következett. Az ősz pénztáros a rács mögött állott tehetetlenül. Az emberek észbontó lármába törtek ki:

- A pénzünket!
- Ellopták a vagyonomat!
- Fizessenek, mert összezuzunk mindent.
- Nyomorultak, oda a keservesen keresett pénzem!

A pénztáros nem tudta mit tegyen.

Az utcán e közben mind nagyobb lett a tömeg. Már kalapos, kabátos uriemberek is siettek az intézetbe és követelték a pénzüket. *Dr. Stern* ügyvéd, a legutóbbi választás elnöke, keresztülvágta magát a tömegen s harsány hangon rászólt a pénztárosra:

— Kötelessége kifizetni minden betétet. Én is követelem a pénzemet.

Az erélyes felszólításnak meg volt a fogantja. *Mack* kinyitotta a vaskassát s kiadott *dr. Stern*nek 5000 koronát. Az ügyvéd mögött tolongó tömeg erre még ingerültebb lett.

- Minket fizessen ki!
- Mi előbb jöttünk!
- Csak a gazdagnak fizet, mert attól fél!

A rákövetkező pillanatban *dr. Stern* elsodorták a pénztártól. Zugva, kiabálva belekapaszkodtak a pénztári helyiséget körülvevő rácsba a pénztáros hozzáfogott a kifizetéshez.

Reggel 39.400 korona készpénz volt a kasszában. A pénztáros fizetett, bár lassan, vontatottan s e közben eltelefonoztak a rendőrségre.

(A rendőrség közbelép.)

Innen *Sajó* Sándor rendőrkapitány *Rogulya* felügyelővel, 30 gyalogos- és 10 lovasrendőrrel kísérett a megostromolt takarékpénztár elé. *Sajó* megjelenése csakhamar megváltoztatta a helyzetet. Harsány hangon csendre intette az izgatottan lármázó tömeget s a rendőrkapitány szava hatott is. Lassan-lassan elhagyták a takarékpénztár helyiségeit és kimentek az utcára. Egyideig még szünetelt a villamos közlekedése is, de csakhamar szabad lett az uttest s az emberek a járdára szorultak.

Sajó rendőrkapitány tüstént bezáratta a pénztárt. Ekkorra kifizettek már vagy 10 ezer 500 koronát. A maradványt 28.758 koronát betették a vaskasszába, az ajtókat becsukták s a kulcsokat a kapitány magához vette.

E közben a helyiség belső szobájában gyűlésre ült össze az igazgatóság több tagja. Ott

volt lovag *Falk* Zsigmond elnök, *Mecsei* Mór, *Schvarcz*, *Ármin*, *Kunt* Endre és *Stern* Mihály. Hozzáfogtak a váltótárca átvizsgálásához és eddig itt hiányt nem fedeztek fel. A vizsgálat azonban előreláthatólag napokig fog eltartani.

Az igazgatóság kommunikét fog közzétenni, melyben tudatja, hogy a kézpénzben hiányt nem talált; a váltótárca átvizsgálására, mely már folyamatban van, több napi idő kell. Az üzemet változatlanul folytatják; esetleg kívánt visszafizetést holnaptól fogva felmondás nélkül teljesítenek. Más intézet nincs érdekelve, mert a takarékpénztár reeskomptot nem vett igénybe.

(Hol van a könyvelő?)

Az ülés alatt érkezett híre annak, hogy ma reggel a *Ferenc József*-rakpartról a Bristol-szálloda előtt egy uriasan öltözött férfi a Dunába ugrott. Utána eveztek, de már nem tudták kimenteni. Sem levelet, sem semmiféle tárgyat nem hagyott maga után, a melyből meg lehetne tudni, hogy kicsoda.

Az igazgatóság valószínűnek tartja, hogy az ismeretlen öngyilkos *Adler* Károly, a szombat óta eltűnt sikkasztó főkönyvelő. *Adler* 38 éves, nőtlen ember volt. A kishid-utcai Vadász-kürt szállodában lakott s az utóbbi időben föltűnően sokat költött. Ismerőseinek kérdésére azzal indokolta költségeit, hogy főnyereményt csinált s ebből nagyon telik különleges passzióira is.

Ejjel telefonálja tudósítónk, hogy *Adler* Károly főkönyvelőt még mindig nem találják meg.

TANÜGY.

Szakelekedés a tanítóknak.

— A tanítók gyűlése. —

Arad, március 17.

Igen érdekes és tanulságos előadást rendezett az aradi tanítóegylet vasárnap délelőtt. Bár az előadás ideje nem volt a legjobban megválasztva, mind a mellett a hallgatóság igen nagy volt.

Az előadó *Schulze* Imre tanár, a híres tankönyvíró volt, ki szerte utazik az országba, hogy eszméinek a tanítóság körében minél több hívet szerezzen. Az ülést *Sófalvi* György elnök nyitotta meg s felkérte az előadót, hogy értekezését tartsa meg.

Schulze Imre előadását az iskola céljainak fejtegetésével kezdte. Ennek kettős célja van, ugymint nevelés és az oktatás. A kettő közül maradandóbbnak tartja a nevelést s erre kell fektetnünk a főszólyt. Nevelni kell a népben a vallásosságot, mert ez az erőssége a megpróbáltatások idején. Ezen eszközök között mindenestre szükségesnek tartja a népkönyvtárakat, de e célra a templomokat még sem rendezné be. Majd rátért előadásának tulajdonképeni tárgyára, a számtan tanításra. Új ösvényen halad-e tekintetben, másképp tanítja a fiukat s másképp a lányokat. Hosszasan vázolja a számtanítás módszerének a történetét. A módszernek alapjait *Pestalozzi* rakta le. Szerinte hiba, hogy tankönyvíroink nem tartják meg a számtani tárgyköröket. Ez az oka annak, hogy a gyermekek figyelmét nehéz lekötöni. Ezt azonban az új népiskolai tanterv megfogja szüntetni.

A másik figyelemreméltó eszméje, melynek az előadó a feltalálója, hogy a számtani példák tárgyalásánál egy-egy vallás erkölcsi vagy nemzeti gazdasági mondatot idéz s megmagyarázva veszi a gyermekek lelkébe. Ezt még eddig csak ő alkalmazza s ennek az eszmének akarja megnyerni a tanítóságot, az előadás után megéljenzették az öreg tanárt, ki szívvel-lélekkel tanít még most is. Az életéből elmondott epizódjaival pedig mulattatta hallgatóságát.

Az előadás után *Sófalvi* György elnök mondott köszönetet *Schulze* Imrénnek a másfél órában át tartó szellemes előadásért.

Az előadáson ott volt a tanítóképző intézet ifjusága is. Kár, hogy előadásának Aradon

gyakorlati értéke nincs, mert itt tankönyvet az olvasókönyvön kívül használni nem szabad az iskolaszék egy régebbi határozata értelmében. Ez így lesz, míg csak a községi iskolák számára készülő utasítások intézkedni nem fognak e tekintetben is.

Ujságírók lakomája.

(A vasárnapi banket.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Az aradi ujságírói kar hosszú idő óta most megint megülte a sajtó felszabadulásának évfordulóját egy ünnepi lakomával, melyre különben egy más ünnepies alkalom is okul szolgált: *Edvi-Ilés* László kamarai másodtitkár ünnepelte huszonöt éves évfordulóját annak, hogy Aradra jött ujságírónak.

A lakomán nagy közönség vett részt. Mintegy 60 ember gyűlt össze Arad társadalmának legkülönbözőbb rétegeiből, hogy együtt ünnepeljenek az ujságírókkal és együtt ünnepeljék velök *Edvi-Ilés* Lászlót, aki 25 nehéz esztendőn keresztül forgatta a tollat ritka kitartással és szorgalommal. A lakomát, melynek képét a tósztok mineműsége tükrözteti vissza legjobban, az jellemzi, hogy a pohárköszöntők hosszú sorozatában egy-két hely jutott úgy a társadalom szerepet vivő embereinek, mint az egyszerű iparosnak.

A társasvacsora fél 9 órakor vette kezdetét. A banket sikerét nagyban emelte az a kitűnő konyha, melylyel *Kass* Béla vendéglős remekelt. A hangulat felvidítésében pedig a *Gyurkovits* András zenekarának is nagy része volt.

Az első pohár köszöntőt *Nagy* Sándor dr. mondotta. Hévvél és hazafias érzéssel beszélt március 15-ének, a sajtószabadság virradó napjának fontosságáról. A hazafias szellemre, a nemzeti szovinizmus eszméjére üritette poharát.

Tiszti Lajos leikes beszédben méltatta *Edvi-Ilés* Lászlót 25 éves hírlapírói működéséért. Nincs pályája, mely az emberi fizikumot annyira felemésztené, mint a hírlapírói. Poharát *Edvi-Ilés* Lászlóra emelte, aki nem egyszerű életerejét is kockára tette, csak hogy lelke melegeivel a közügy szolgálatára lehessen.

Kristyóry János, a kereskedelmi kamara elnöke, *Edvi-Ilés* Lászlót, mint az iparosok lelkes barátját köszöntötte fel.

Edvi-Ilés meghatva köszöntötte meg az évációt, melylyel az est folyamán elhalmozták. Büszke arra, hogy mint a toll ember szolgálhatta e város közönségét, melynek javát, érdekeinek előmozdítását lelke mélyéből ohajtja. Minden igyekezete oda fog irányulni, hogy szerény munkájával hozzájáruljon az Arad fejlődéséhez és boldogításához célzó feladatok teljesítéséhez. Végül ama reményét és ohajtását fejezte ki, vajha a hírlapírodalom munkái és a polgárság egyetértésében és kölcsönös jóindulatában végeznék azt a kötelességet, mely a közjó érdekében történik.

Székely Miklós a közönség s az ujságírók közötti jó viszony ápolására emelte poharát. *Varjassy* Árpád tanfelügyelő *Edvi-Ilés* Lászlót, *Varga* József asztalos *Tiszti* Lajost, *Kertész* Miksa dr. emelkedett hangú beszédében *Institőr*is Kálmán polgármestert, *Benedek* Árpád egy szép és költői hasonlatokkal teljes beszédében a színészeket és azoknak egyetlen jelenvolt képviselőjét *Bács* Károlyt, *Institőr*is Kálmán polgármester elmés beszéd kapcsán az aradi ujságírókat, *Faragó* Rezső egy humoros és nagyhatású beszédében *Edvi-Ilés* Lászlót, *Tiszti* Lajos *Institőr*is Kálmánt, *Székesi* Zsigmond dr. *Tedeschi* Viktort, *Laehne* Hugó *Edvi-Ilés*t köszöntötte fel.

A társasvacsora mindvégig jó hangulatban folyt le. A banketen résztvettek: *Edvi-Ilés* László, *Institőr*is Kálmán, *Varjassy* Lajos, *Sarlot* Domokos, *Marschall* Lajos dr., *Boksán* Széver, *Glück* Károly, *Sófalvi* György, *Réthy* Viktor, *Müller* József, *Losonczy* Zoltán, *Szóllósi* István, *Varjassy* Árpád, *Szóllósi* Zsigmond dr., *Tiszti* Lajos, *Tedeschi* Viktor, *Vass* Géza, *Kintzig* Ferenc, *Bács* Károly, *Domány* József, *Faragó* Re-

zső, *Funkelstein* József, *Kristyóry* János, *Deutsch* Bernát, *Ottenberg* Tivadar, *Nagy* Sándor dr., *Reinhart* Gyula, *Inokai* Tóth Lajos, *Steigervald* Alajos, *Radó* Izsó, *Resinger* Ferenc dr., *Kell* Lajos, ifjú *Kristyóry* János, *Fenyő* Béla dr., *Kalmár* Nándor, *Laehne* Hugó, *Kohn* S. N., *Kovács* Vince, *Auszterveil* László dr., *Kohn* József, *Varga* József, *Benedek* Árpád, *Weil* Alajos, *Kertész* Miksa dr., *Rosmanith* Albert, *Maresch* Gyula, *Tabakovics* Emil, *Fejér* Gyula, *Weinberger* János, *Steinfeld* Lajos, *Wechsler* József, *Glück* Dezső, *Schäffer* Henrik, *Singer* Sándor, *Egri* L. Elemér, *Sági* Henrik, *Zima* Tibor, *Székely* Miklós, *Hunyár* Algernon, *Simalya* Károly, *Honisch* L. István, *Lócs* Rezső, ifj. *Müller* József, *Horváth* Károly, *Weinberger* Ferencs, Cs. *Endes* Dániel.

Rakovszky

és a lipótvárosi kaszinó.

(Forrongás *Falk* Miksa ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 17.

Szokatlan vihar volt a Lipótvárosi Kaszinóban, a hol tegnap délben volt a rendes évi közgyűlés. A klubban már tegnapelőtt este puska-poros volt a levegő s előre látható volt a tegnapi történet incidens, mely nagy számban hozta össze a tagokat.

A viharnek különös előzményei vannak. Két néppárti képviselő, *Rakovszky* István és *Szüllő* Géza azzal a kéréssel fordult a Lipótvárosi Kaszinó vezetőségéhez, hogy meghívót bocsássanak rendelkezésükre a klub legközelebbi estéjére. Mikor a kérés felett döntöttek, a vélemények megoszlottak, de határozottan inkább kedvezőtlen volt a hangulat s végre is udvariasan megtagadták a képviselők ohajtásának teljesítését. A tagadó választ azzal okoták meg, hogy a Nemzeti Kaszinó sem küld soha meghívót a Lipótvárosi Kaszinónak és tagjainak. Különbben a rendezőség maga mérlegeli és dönti el azt, hogy kit hívjon meg. *Rakovszky* István és *Szüllő* Géza erre *Falk* Miksához fordultak, a ki nemcsak nekik, hanem állítólag még nyolc néppárti képviselőnek adott meghívót.

Tudósítónk úgy a válságról, mint ennek okairól ma a következő jelentést közli:

A lipótvárosi kaszinó tudvalevőleg igen nagyszabású hangversenyeket és mulatságokat szokott rendezni és ezekre a közélet kitűnőségeit is meghívni. Véletlenül vagy szándékosán, eddig nem esett meg, hogy a néppárt valamelyik tagját meghívják volna. *Rakovszky* István képviselő ezt szóba hozta *Falk* Miksa, a kaszinó elnöke előtt, a ki szabadkozott az ellen, mintha ebben valami szándékosság volna és kijelentette, hogy szívesen látja akár az egész néppártot. Erre mindjárt jelentkezett is valami nyolc néppárti képviselő, kiknek *Rust* József igazgató *Falk* Miksa intervenciójára rögtön elküldte a meghívókat a ma esti hangversenyre.

Rust József utólag elmondta a kaszinóban a meghívók történetét és ezzel a tagok és a választmány sorában nagy resensust keltett. Az elégtelenség az hangoztatták, hogy az elnök és az igazgató hibát követtek el, mert a vizsgáló bizottság meghallgatása nélkül küldték el a meghívókat olyan embereknek, a kik a kaszinót fitymálják és a kik közül egyesek olyan kaszinók tagjai, a melyek a lipótvárosi kaszinó tagjait soha semmiféle szín alatt meg nem hívják.

A tegnapi rendes közgyűlésen az e miatt lappangó viszály nyíltan kitört és válságba sodorta az egész kaszinót; mikor ugyanis a folyó évi költségvetést tárgyalták, *Bárcs* Marcell dr. azt indítványozta, hogy a mulatságra és hangversenyekre szánt 8000 koronás kiadás tételét töröljék és így természetesen a mai hangverseny is maradjon el.

Rust József igazgató kötötte magát a tétel fenntartásához és felvetette a bizalmi kérdést. A közgyűlés többsége elfogadta Baracs Marcell dr. indítványát, mire percekre megakadt a tanácskozás rendje, végül pedig Falk Miksa elnök a gyűlést berekesztette, a nélkül, hogy napi-rendet letárgyalták és a választásokat megejtették volna.

Az elégtelenség elérték céljukat: ma nem volt hangverseny, Rakovszky István és társai nem jelentek meg a kaszinóban, de egyszersmind elérték azt is, hogy ex-lex állapot van a kaszinóban, a mennyiben a régi tisztikar és választmány mandátuma lejárt és újat nem választottak. Ezenfelül Falk Miksa nem fogja az elnökséget, Rust József az igazgatói állást újra elvállalni.

SPORT.

+ A tornaegyesület közgyűlése. Az aradi tornaegyesület tegnap tartotta évi rendes közgyűlését a főispán elnöklése alatt. A főispán elnöki megnyitójában ígerte, hogy a sport fejlesztésére a jövőben nagy gondot fog fordítani. Pártolja azt az eszmét, hogy a különböző aradi sportegyletek egyesüljenek, mert így könnyebben elérhető az a cél, hogy állandó sporttelep létesüljön Aradon. Ez eszmének ő is barátja és a terv megvalósítására fog törekedni. Nagy Sándor felolvasta a választmánynak az 1901. évről szóló jelentését, melyet tudomásul vették. Ezután a választást ejtették meg. A tisztikar a régi maradt.

Városi közgyűlés Makón.

(Lossavazott alispáni rendelet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, március 17.

Makó város képviselőtestületének ma délután rendkívüli közgyűlése volt. A gyűlésnek egy tárgya volt, Návay Lajos dr. alispánnak azon rendelete, amelylyel a vágóhidhoz egy második állatorvosi állás szervezését mondta ki. Nagy számmal jöttek össze az ügy tárgyalására a képviselők s a vége a dolognak az lett, hogy az alispán rendeletét leszavazták.

Szell György polgármester nyitotta meg a gyűlést s az alispáni rendeletet Bakos Ferenc főjegyző mutatta be. Az állandó választmány nem javasolja az állatorvosi állás rendszeresítését, van állatorvos Makón elég s a szervezési szabályrendeletben is csak egy állatorvosi állás van felvéve.

Vajda István közpénztárnok szólt elsőnek a tárgyhöz. Elfogadja a javaslatot, mert tapasztalatból mondhatja, hogy a mai körülmények között nincs szükség állatorvosra.

Kökényesy Géza megfontolónak tartja az alispáni rendeletet. Az állandó választmány javaslatát támogató kifogásokat nem tartja elégnek. Tény az, hogy a vágatásnál az ellenőrzés nem gyakoroltatik úgy, amint azt a közérdek megkövetelné, mert az fontos közegészségügyi érdek, hogy csak egészséges állatok kerüljenek levágás alá s közfogyasztásra. A város egyetlen állatorvosa nem képes a vágóhid irányában közegészségügyi tekintetben támasztott jogos igényeknek megfelelni, miért is az ügyet a tanácsnak kéri visszaadni, hogy az újabb megfontolás után jól megindokolt javaslatot terjesszen be.

Bakos Ferenc főjegyző az állandó választmány javaslatát pártolja. A vágatási biztos tisztességesen megfelel kötelességeinek, nem tartja szükségesnek a második állatorvosi állást.

Csereenyés János szerint jobb, ha a képviselőt szervezi az állást, mintha a felsőbb hatóság

intézkedik benne. Pedig a felsőbb hatóságnak jussa van ehhez, mert a törvény szerint mindenütt, ahol évenként 150-nél több szarvasmarhát vágnak le, a vágóhidhoz állatorvost kell alkalmazni. Nincs is értelme az ellenkezésnek, mert egy új állatorvosi állás szervezéséből a gazdaközönségnek is haszna lesz. Kökényesi javaslatát ajánlja elfogadásra.

Vékony János és Vörös Sámuel az állandó választmány javaslata mellett szólaltak fel, Nagy Gy. János pedig a szombati állatvásárban szerzett keserveit panaszoalta el, aztán szavaztak s a nagy többség leszavazta az alispán rendeletét.

A jegyzőkönyvét nyomban hitelesítették s ezzel véget ért a közgyűlés.

A Krivány-ügy tárgyalása Nagyváradon.

(Első nap.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 17.

A nagyvárad kir. ítélőtábla, mint az aradi kir. törvényszék felebbezési fóruma, ma reggel 9 órakor kezdte meg Krivány János bűnügyének tárgyalását nagy hallgatóság előtt. A tárgyaló terem padsorait temérdek közönség töltötte meg, tulnyomó számban hölgyek, Nagyvárad szépei, kik abban a reményben mentek el a tárgyalásra, hogy meglátják ott az ezidőszerinti legnagyobb magyarországi sikkasztót: Krivány Jánost.

A kíváncsiak azonban csalódtak reményükben, mert Kriványt nem vitték el Nagyváradra s miután ő maga sem kívánczolt oda, így nélküle itélkeznek róla.

Kriványt, ki bűnügyének aradi tárgyalásán végtelen fásultságot áruolt el, megkérdezték, hogy akar-e a táblai főtárgyalásra elmenni? Krivány megörvendett a kérdésnek, mert attól félt, hogy el kell mennie ha akar, ha nem, a tárgyalásra, így azonban örömmel vegyes lemondással mondta:

— Nem megyek el biz' én. Mit bámuljanak ott is, mikor a szuronyok között állok, elég volt Aradon...

Érdekes, hogy Krivány bizik a felmentésében; azt hiszi, hogy a nagyvárad tábla felmenthe i őt, mert nem áll annyira az események hatása alatt, mint az aradi bíróság. Hanem aztán, hogy ebből hogyan tudja kimagyarázni a felmentést, arra igazán kíváncsiak vagyunk.

A mai tárgyalást Ritók Zsigmond, a nagyvárad tábla elnöke vezeti, az ügy referense Molnár Géza ítélőtáblai bíró. A vádhatóságot Kurovsky Ferenc dr. főügyész-helyettes képviseli, Krivány védőjeként Nemes Zsigmond dr. helyettese, Aradmegye képviselőjében Keresztes Gyula dr. főügyész, Krivány leányának Szilágyi Ilonának képviselőjében pedig Barabás Béla dr. vannak Nagyváradon.

A mai nap a bűnügy részleteinek ismertetésével telt el s itt kitűnt, hogy Krivány az Araden megtartott főtárgyaláson semmit sem tagadott. A tárgyalás érdemi részét csak holnap kezdik meg s itélethozatalra előreláthatólag csak egy hét múlva kerül a sor.

MULATSÁGOK

(=) A pankotai Izraelita hitközség templom-alapjának javára március hó 23-án, a „Fehér-Kereszt” szálloda disztermében zártkörű purim-bálat rendez.

Simli Mariskát kitiltották.

(Látogatás a toloncházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Szomoru napokat él a toloncházban Simli Mariska, kinek legújabb kalandjáról lapunk vasárnapi számában irtunk. Az ideges, nyugtalan természetű leányt, a ki rajongó hirdetője a nő-emancipációnak, most négy komor fal közé zárták. Kitiltották, mert tömérdek feljelentést tettek ellene hóbortos, bolondos magaviseletéért. Ám kriminális eljárásra nincs elég anyag és ezért büntetik csak — kitiltással. Addig, a mig elszállítják, a toloncház lakója.

A különös, kalandos hürű nő, bár nem érzi magát egészen jól a csukott helyen, ám azért nem unta meg az életét. A börtönben is talál szórakozást. Egész nap levelezhet. Naponként vagy harminc levelet ír ismerőseinek. Éjszaka a gyertyavilág fényénél veti pnpirra minden gondolatát, mert azt hiszi, hogy „alkotásait” meg fogja érteni a késő utókor.

Addig is: egyelőre a toloncház vendége. Egyik budapesti lap munkatársa ma fölkereste és beszélgetett vele. A második emeleti 12. számú zárka az övé.

Szobája világos és tiszta. Három vaságy van benne. Két tágas ablakon szűrődik be a világosság.

— Mikor beléptem — így szól a hírlapíró előadása, felugrott asztalától, ahol éppen tők-főzeléket evett. Igen jóízűen ette, üdvözölt és helylyel kínált meg. Ő maga nagyvilági előkelőséggel a pokróccal leterített vaságyára vetette magát. Papi reverendája volt rajta és csizmát visel. Halvány arca ki van fehéritve, villogó szemei beesttek.

Egy másik ágyon bokorugrós szoknyában, pruszlikban, ölbe tett kézzel ült egy jóképű parasztleány. A parasztleány lopásért ült s most hazatoloncolják a falujába. Nehány napra Simli Mariska kényelmére rendelték oda szobaleányi minőségben.

Társalgásunk így kezdődött:

— Nagyon örülök, hogy meglátogatott, kedves „kolléga” ur!

— Kérem, kisasszony, mondja el, miért került a toloncházba?

Félelmetes bőbeszédűséggel így adta elő a részben ismert történetet:

— Alfonzka imádozt engem. Lelkileg én is szerettem, mert az a tudat, hogy a ferde nélküli, közönséges gondolkozásu ifjúból nemeslelkű férfit nevelhetek, boldoggá tett. Könnyen befolyásolható természetét acélosítottam. A bárócska szigoruan megtartotta modern nevelési rendszerem utasításait. Később szabadon, önállóan kezdett gondolkodni, sőt annyira csi-szolódott, finomodott elméje befolyásom alatt, hogy munkatársamnak alkalmazhattam.

A bárócskát többször el akarta tőlem csalni a nagyanyja, de a fiú nem engedett a csábításnak. Hü maradt hozzám.

Egy napon Mignon-szállóbeli lakásomra börtört a nagymama. Szitkozódva követelte tőlem vissza unokáját. Illetlen szavakkal illetett. Nagyon indulatba hozott, de csak annyit feleltem:

— Ha a fiú menni akar, ám vigye!

De Alfonzka dühösen elfordult nagyanyjától s melegen sirni kezdett.

Különös látogatás, sehogyse tudott be-nyugodni abba, hogy Alfonzka nálam maradjon. Könyörgésre fogta a dolgot. Mikor látta, hogy ez sem használ, keményen megfenyegette 17 esztendő unokáját. Alfonzka önértékét bántotta a fenyegetés. Hős férfi módjára kirántotta nadrágja zsebéből hatalmas revolverét és nagyanyjához dobta. A félték öreg asszony rémülten sikoltozni kezdett.

A kint ácsorgó férfi-rokon és a szálló személyzete egyesült erővel betörték az ajtót. A naiv lelkek azt hitték, gyilkosság történt.

Az asszonyt elaléltan vitték el. Alfonzka nálam maradt. Megdicsértem lovagias eljárásáért.

Másnap idézést kaptunk a VI. kerületi kapitányságra. Alfonzkaival megjelentem *Czajlik* rendőrtanácsosnál, aki lekötélező nyájassággal fogadott. Értésemre adta, hogy Alfonz nagyanyja följelentést tett ellenem „életveszélyes fenyegetés címén.” En nevetve fogadtam a tanácsos kijelentését és kérésére kihallgatásra jelentkeztem egyik tisztviselőnél. Alfonz a tanácsosnál maradt. Vagy három órán keresztül-vallattak. Mikor kihallgatásom befejezték, a tanácsos szobájába mentem, de már nem találtam ott Alfonzot.

Később tudtam csak meg, mi történt. Tanítványom becsületszavát adta a tanácsosnak, hogy sem társadalmi, sem üzleti hírlapi uton, sem sehogy nem fog érintkezni velem. Alfonz hűtlenül elhagyott! Ozvegy nagyanyja új följelentést tett ellenem a rendőrségnél és ügyészségnél. Alfonz mindkét helyen ellenem vallott!

Boszantott a fiu következetlensége. Mérges hangu levelet irtam neki, ő nem is válaszolt.

Mikor beláttam, hogy tisztességes eszközökkel nem érem el célomat, felmentem az özvegy Kálvintér 3. szám alatti lakására. Éppen ebédnél találtam a családot. A fiut felelősségre vontam férfiatlanságáért s keményen megfeddtem. Ő vállat vont s tovább jóízűen falatozott. Azt hiszem, ez eléggé jellemzi gyermeki voltát.

Nagyanyja ellenben rám rivallt s sértő kifejezésekkel illetett. Látogatásomért magánlakásért bepörölt. Én pedig becsületsértés és rágalmazásért tettem ellene följelentést.

Valamelyik est ilap kipattantotta a dolgot. Én hosszú közleménnyel feleltem a vádakra s szigorúan bántam a rendőrséggel. Ugy látszik, ezért kerültem ide.

Ma már kétszer kihallgattak. Tudomásomra adták, hogy *tíz esztendőre kitiltottak a főváros területéről*. Kértek, hogy adjam be a felelősségem, de én eddig venakodtam ezt megtenni, mert előbb be akartam szerezni azokat az aktákat, amelyekkel bizonyítani tudom majd, hogy *Adria* című, időszakonként megjelenő lapom tisztességes kenyerkeresetet nyújt. A lapom csak akkor jelenik meg, ha 12—14 oldalra terjedő hirdetés együtt van. Miután a tisztességes egzisztenciát dokumentálni tudom, a belügyminiszterium biztosan meg fogja semmisíteni a kitiltó határozatot.

Oh jártas vagyok én már az ilyesemben. Nem az első esetem. Kitiltottak már engem *Debrecenből* meg más vidéki városból is lázító tartalmu rópirataim miatt. A belügyminiszterium mindig megsemmisítette.

Még talán órák mulva sem fejezte volna be Simli Mariska szapora előadását, ha közben nem kopognak.

M. ur lépett be, az *Adria* „belső dolgozó-társaság” Simli Mariska sugárzó arccal ugrott fel, boldogan megölelte munkatársát.

Az alkalmas pillanatot a távozásra használtam fel.

HIREK.

Fejérváry miniszter a Házban.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 17.

A képviselőház folyosóján ma unalmas, szürke diskurzus folyt, már a milyen az időjárás is.

Befejezik-e a földmívelési budgetet, vagy

nem? Ez a kérdés járta, amikor hirtelen felkiált *Farkas* Jancsi terembiztos:

— Jön Fejérváry!

Általános várakozás. A kedélyek felvillanyozódtak.

Még meg sem jelent a snájdig miniszter, a mikor hírnök jött és mondá:

— Jön Horánszky!

Az álmélkodás csimborasszonyi magasságra emelkedett.

— Csak nem együtt jönnek?! Hiszen még tegnap arról beszéltek, hogy együtt ez a két miniszter sohasem lesz a Házban?!

Nos, hát igenis együtt voltak.

Fejérváry élénk üdvözlések között bement a miniszteri szobába s onnan a terembe, ahol megéljeneztek.

Frissen, élénken foglalta el helyét, aztán hosszan, szívélyesen társalgott *Szell* miniszterelnökkel és délfele távozott el.

Horánszky Nándor pedig szintén hosszabb ideig tartózkodott a teremben. Ismerkedett a merkantilistákkal, majd később ő is elment oda, ahova Fejérváry ment: dolgozni, ki az egyik, ki a másik miniszteriumba.

— A király előtt. Ő Felsége a király ma délelőtt 10 órakor általános kihallgatást tartott, a melyen megjelentek Fejérváry Géza báró honvédelemügyi miniszter és Károlyi Sándor gróf belső titkos tanácsosok, Szapáry Péter gróf és Széchenyi Emil gróf kamarások, Galba Lajos főügyész, Rusnov Antal a királyi bácsi tábla elnöke, Fabriczius Viktor alezredes, Offenheim Adolf lovag ügyvéd sz. k. főhadnagy. Ő Felsége holnap, kedden vadászni fog Gödöllőn, csütörtökön általános kihallgatást ad és pénteken délután visszatér Bécsbe.

— Arad és a budapesti Kossuth-szobor. Az *aradi Kossuth-asztaltársaság* tudvalevő mozgalmat indított a múlt héten tartott egyik gyűlésből kifolyólag annak a tervnek megakadályozására, amely szerint a fővárosban a Kossuth-szobor céljaira összegyűlt pénzösszeget nem szobor felállítás céljaira, hanem mauzoleum építésre akarják felhasználni. A gyűlésen egy albizottságot küldtek ki a széleskörű mozgalom szervezésére s ez a bizottság ma délután 6 órakor ülést tartott, hogy megbeszélje a teendőket és megtegye az első lépést a mozgalom megindításában. Elhatározta a bizottság, hogy elsősorban *Aradváros törvényhatóságát* keresi meg az eszme pártolására és a mozgalom felkarolása céljából, megkérve ezt egyúttal arra is, hogy feliratilag az országgyűlés előtt, átiratilag pedig a *székesfőváros törvényhatósága előtt tiltakozzék a szoborfelállításra összegyűlt nemzeti vagyonnak más célokra való felhasználása ellen*. Ezt a két memorandumot — erre kéri még a törvényhatóságot a társaság — Aradváros közgyűlése pertolás és hasonló feliratokkal való támogatás céljából küldje meg *Magyarország összes törvényhatóságainak*. Az Arad törvényhatósági bizottságához intézendő memorandum kidolgozására egy albizottságot küldtek ki, melynek tagjai: *Barabás Béla dr., Müller Károly, Mülek Lajos dr., Nagy Sándor dr. s Vizer Lajos*. A Kossuth-asztaltársaság hazafias tárgyalását előreláthatólag már az áprilisi közgyűlés napirendjére kifogják tüzni.

— Horánszky a munkásokért. Második leírata is megérkezett *Horánszky* Nándornak, az új kereskedelmi miniszternek Aradváros közönségéhez, amelyben a munkások érdekében szólal meg. A miniszter arra kéri a hatóságot, hogy a közmunkáknál legyen figyelemmel, a munkát kereső becsületes, szerény munkás-elemre. A város tanácsa a miniszteri rendelet értelmében fog eljárni.

— Elhalasztott sirköteleplezés. Holnapra volt kitűzve *Nyilassy* Mátyás, az aradi színtársulat néhai kedvenc tagja sirkövének a leleplezése, a mely kegyeletes ünnepélylyel lesz összekötve. Mint bennünket az ünnepség rendezői értesítenek, a leleplezést folyó hó 22-ére, *szombat* délután három óra halasztották el.

— A makói ipartestület *Hegedüs Sándorhoz*. A makói ipartestület új hajlékában tegnap este ünnepelte meg március 15-ét. Lelkes, hazafias beszédek hangzottak el ez alkalomból, *Irlanda* Dezső titkár indltványára pedig *Hegedüs Sándor*, a volt kereskedelemügyi minisztert a következő táviratban üdvözlötték:

Hegedüs Sándor, Budapest.

A makói iparosok ma ünnepelték március 15-ét. Új hajlékunkban jöttünk össze, a melynek minden kicsinyke kis része Nagyméltóságodnak nagyságát, a magyar ipar iránti lelkes szeretetét s hozzánk való nagyságát hirdeti. Nagyméltóságod az országnak, a közjónak legelső munkása volt akkor is, mikor még nem volt miniszter, s hogy még sokáig, nagyon sokáig az maradjon, arra kérjük mindannyian a magyarok Istenét s Nagyméltóságod iránti mély tiszteletünk, ragaszkodásunk és hálánk örökké fog élni szíveinkben. — *Makói ipartestület.*

— Az evangélikus egyház közgyűlése. Az aradi ág. ev. egyház e hó 23-án, vasárnap közgyűlést tart, melynek legfontosabb tárgya a *Hász Sándor* elhunytával megüresedett egyházi felügyelői tiszt betöltése. A bizalom leginkább *Institoris* Kálmán polgármester személyében összepontosul. Tárgyalás alá kerül még az építendő új ág. ev. templom ügye is, melyben legközelebb már végleges határozatot fognak hozni.

— Kinevezések. A pénzügyminiszter *Tóth* Lajos pankotai adótárnokot első osztályú adótárnokká nevezte ki az *aradi* kir. adóhivatalhoz. — *Szalay* Lászlót pedig szintén az *aradi* kir. adóhivatalhoz adótisztáé.

— Letartóztatott jegyző. Nagyváradról táviratozzák: *Wittenberg* Jakab volt szilágymegyei jegyzőt, ki több rendbeli *sulyos hivatali visszaélés, sikkasztás után megszökött* s bűneit ügyesen palástolgatván a Nagyvárad melletti Mikolázuron jegyzőhelyettes lett, ma egy nagyvárad *kávéházban a rendőrség letartóztatta*. *Wittenberg* ugyanis legutóbbi hivatalában is, mint segédjegyző, sikkasztásokat követett el, a miért állásától felfüggesztették s ma letartóztatták. *Wittenberg* előkelő családból származik.

— Eltűnt fővárosi tanító. *Horváth* Lajos, székesfővárosi községi elemi iskolai tanító többrendbeli fegyelmi vétséget követett el, amiért is a polgármester elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálat megindítását. *Horváth* Lajos azonban már jóideje eltávozott a lakásáról s azóta hirt sem adott magáról. A székesfőváros tanácsa most hirdetésileg hívja föl az ismeretlen tartózkodású *Horváthot*, hogy a fegyelmi vizsgálat megtartása céljából jelentkezzék *Bérczy* István tanácsosnál, mert nyolc nap eltelté után a hatóság az ő távollétében is megtartja a vizsgálatot és meghozza az íteletet.

— Verekedő-banda Aradon. Az utóbbi időben Arad éjjeli életét valóságos rémitésben tartja egy szervezett verekedő-banda. Rövid idő alatt két olyan verekedés volt Aradon, melyek egyike halállal végződött, másikának áldozata pedig ma is élet-halál között fekszik. Vasárnap éjjel a Kápolna-utcában szurkáltak össze két embert. *Tátol* Mihály napszámos az egyik, kinek *késsel a mellébe szurkáltak*, *Szib* Péter kocist pedig ugyanabban az időben, ugyancsak a Kápolna-utcában *véresre vertek, hátát és karját késsel összeszurkálták*. Egyik áldozat sem ismerte fel támadóit, sem az okot nem tudják, ami az eddig még ismeretlen tetteseket a verekedésre készítette. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a két gyilkossági kísérletet *Jergucz* Jáska és *Argyelán* Mátyás kö-

vették el, kik tagjai annak a verekedő bandának, amely Nagy Ferencz huszártizedest megölte, Stern korcsmárost félholtra verte s amelynek feje Rum Atdal most börtönben ül.

— **A román irodalmi plagizálás.** Csorogár Romulusz ur a következő sorok közlésére kért meg bennünket: Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Becses lapja 63 ik számában „Goldis püspök egyházmegyéből” cím alatt reprodukálja az „Egyetértés” ama közleményét, mely a többek közt pellengérré állít engemet is, mint plagizátort, nevezetesen, hogy lemásoltam volna a nagyszebeni gör. kel. román érsekség egyik körrendeletét és azt a Nagyszebenben tartott egyetemes egyház kongresszusban mint iskolaügyi előadó egyszerűen felolvastam. Hát igenis, én mint a nagyszebeni nemzeti egyházkongresszus iskolaügyi bizottságának egyik előadója, a kongresszus teljes ülésén, épen mint más előadó, felolvasni szoktam a nekem beosztott iskolaügyi bizottság határozati javaslatait. Ezen bizottság, az egyöntetű hittanítás ügyében jónak látta a többi egyházmegyére is kiterjeszteni a nagyszebeni érsekség hittanítási rendelkezéseit és azokat határozati javaslatba foglalva, én általam, mint a tárgy előadója által felolvastatta a teljes ülésen. Ez a tényállás, ezt azoaban, engedelemmel legyen mondva, a föld kerekéségén senki sem fogja „irodalmi plagizálásnak” tekinteni és nyilvánvaló, hogy a „plagizálás” szellőztetése nem egyéb, mint céltalozatos pellengérré állításom bizonyos körök részéről. Az igazság érdekében kérem mélyen tisztelt szerkesztő urat ezen kiigazító sorok közlésére, stb. *Ciorogáriu Romulusz.*

— **Harmadfél millió gyémántlopás.** Brüsszelből táviratozzák: az Osztrák-bécsi vonalon haladó expressz-vonatról kiloptak egy bőröndöt, melyben két és fél millió frank értékű gyémánt volt. A tolvajlást valószínűleg *Herbsthal* város előtt követték el az ismeretlen tettesek.

— **A makói izraelita nőegylet jubileuma.** Huszonöt éves fennállását holnap, kedden délután ünnepli meg a makói izraelita jótékony nőegylet. A jubiláris ünnepség délután 3 órakor kezdődik. Az ünnepi beszédet *Kecskeméti Armin* dr. főrabbi mondja, az egyelet történetét pedig *Szekely Lipót* ismerteti. Este a kereskedők egyesületének helyiségeiben banket lesz, amelyet táncmulatság követ.

— **Halálos elgázolás automobillal.** *Schliemann* párisi automobilista, *Schliemann* Henriknek, a híres régiségbuvárnak fia, automobiljával elgázolta *Quellien* hírneves francia író, kit *holtan* vittek el az elgázolás színhelyéről.

— **Templomrablás Arad Szt. Mártonban.** Az arad-szt. Mártoni görög katolikus templomban tegnap vakmerő templomrablás történt. Egy *Trefferny* Ferenc nevű foglalkozás nélküli resicai bányamunkás belopózott a torony padlására és istentisztelet után, mikor a hivek eltávoztak, lejött a templomba, magához vette az összes értéktárgyakat és ruhákat, továbbá a templom kulcsát és kiszökött. Mikor az egyházi harangozni ment, észrevette a rendetlenséget és jelentést tett a csendőrségnél, mely a tettest elfogta és beszállította Aradra.

— **Pipaszár, mint gyilkoló eszköz.** A vasárnapi gyomai vásáron történt a különös eset, hogy megölték egy embert — pipaszárral. *Diószeghi Mátyás* és *Csikós János* gyomai lakosok a vásárban járkáltak. Egyik vásári bodében valami csekélységen összekülönböztek. Szó szót követett és *Diószeghi Mátyás* dühében *Csikós* felé szurt a kezében levő pipaszárral. A szár ellenfele szemébe hatolt, ki rögtön összeesett. Az elalélt embert hazaszállították, de a gyógykezelés nem segített rajta: ma meghalt. A hatósági boncolás megállapította, hogy a pipaszár az áldozat szemén keresztül furódott és megsértette az agyvelőt és e sértés okozta a halált. *Diószeghi Mátyás* a csendőrség azonnal letartóztatta és a gyulai királyi ügyész pártfogója alá adta.

— **Aradmegyei községi bírák, mint lókötők.** Említettük egyik utóbbi számunkban, hogy *Madin Gligor* kurticsi gör. kel. lelkésztől ismeretlen tolvajok két lovat loptak el. Ma arról értesít bennünket kurticsi tudósítónk, hogy

Baranyai Bálint csendőrmester elfogta a tolvajokat, kik közül kettő nótórius lókötő. Érdekes azonban, hogy a tolvajok között szerepel *Bulkán Dudo* szintyei lakos, valamint ennek fia *Bulkán Tódor*, aki jelenleg *Szintye község* bírója. A letartóztatott lókötők között van ezenkívül *Gurba község* volt bírja is. A csendőrség a *Szintye* és *Fazekasvassánd* közötti uton fogta el a bandát, a mint lovakat hajtottak hazafelé. A kurticsi lelkész lovain kívül volt náluk még több ló. Ezeket is lopták. Ma délután beszállították őket az aradi fogházba.

— **Köszönetnyilvánítás.** A folyó hó 15-iki ünnepély alkalmára az alant nevezett nemeszivű polgarok, szivesek voltak a helybeli 1848—49-es elaggott, és elszegényedett honvédeknek segélyezés címén adományozni és pedig: Az aradi honvédegyelet utján. — *Pollák Arnold* ur 2 korona. özv. *Nikodém Jánosné* urnő 10 korona. *Hirschl Zsigmond* ur 2 korona. özv. *Hauser Károlyné* urnő 10 korona, az Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztár 20 koronát, a Központi-kávéház asztaltársaság 10 korona, *Hegyi Albert* ur 5 korona, *Kristyóry János* ur 2 korona, a magyar pécskai függetlenségi és 48-as kör 21 korona 27 fillért, továbbá az *Aradi Közlöny* szerkesztősége utján *Széchenyi Kázmér* 5 kor., *Pekár Károly* 3 kor., *Maczky Károly* 20 kor., *Révész Adolf* 3 kor. Az *Arad és Vidéke* utján pedig *Barabás Béla* 10 kor., *Fikszek István* 5 kor., *Lénárd I.* 2 kor., *Erdős Pál* 1 kor., *Aknay Antal* 4 kor., *Fejér Gyula* 2 kor., *Domonkos Lajos* 2 kor., *Kovács Vince* 2 kor., *Tabakovits György* dr. 2 kor., továbbá az aradi ipar és népb. nk a honvédegyeleti pénztár gyarapítására 50 kor., *Kristyóry János*, *May K.* és fia és *Klein Ignátz* urak kenyeret, *W. M.* és fia és *Bing Ede* pálinkát adományoztak. Az aradi 1848—49-es honvédegyelet, nem mulaszthatja el, az elaggottak, és elszegényedettek nevében ezen nemes adományokért ezuton is leghálásabb köszönetét nyilvánítani. A gondviselés áldása kísérje minden egyes adakozót, családjával együtt. Arad, 1902. március 15. *Simay István* egyl. elnök. *May Soma* jegyző.

— **Mire jó a tűzifecskendő.** Néhai *Ráday* Gedeon grófnak, a bejár világ híres kormánybiztosának halála alkalmából temérdek furfangos módját eleventették föl az ő vizsgálati rendszerének. Egyike ezeknek a következő: Egyszer egy olyan gonosztevőt vezettek eléje, aki egy utasembert megfojtott és elföldelt, s még a kötelet is megtalálták az áldozat nyakán. Hiába vallatták a gyilkost *Ráday* emberei, az konokul tagadott. Ekkor maga *Ráday* vette kezelése alá; meztelenre vetköztetve kiállította az udvarra s a dermesztő téli hidegben ráeresztette a fecskendő jéghideg sugarát. Két perc múlva a delikvens vallott, mint a parancsolat.

— **Hirtelen halál.** *Somogyi* Anna szakácsné, hat gyermek anyja, tegnap este hirtelen elhalt. Tegnap délután meg a vásárban volt, este megvacsorázott, valamivel később az *Andrássy-tér* 3-ik számú házban gazdasszonya özv. *Nagy Farkasné* konyhájában összeesett s meghalt. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnél de mikor *Bedő Árpád* dr. inspekción rendőrhadnagy, dr. *Tisch* Mór főorvossal a helyszínén megjelent, *Somogyi* Anna már halott volt.

— **Tavaszi vásár krónikája.** A tavaszi vásárhoz fűzött, várakozásokat alaposan lehütötte — az idő. Alig volt telünk és lucskos időjárás az idén, s a mi volt, mintha csak parancsszóra történt volna: kiadta a mérgét a „tavaszi vásár” alatt. Napfény és kék égbolt helyett, zivataros eső, — fehér hó és szürke fellegek jártak a városra. A vidékiek legnagyobb része jobbnak találta, otthon maradni a meleg kandalló mellett, a helybeliek pedig dehogy tették volna ki lábukat. Így hát alig volt látszatja a vásárnak, s a sok idegen bódé úgy visszhangzott az ürességtől. Legtöbb forgalom talán még az üzletekben volt, ahová a közönség a rossz időjárás elől menekült. Helybeli derék kereskedőink nagy raktárral, összes tavaszi újdonságaikkal fogadták vendőiket. Így volt ez különösen *Porter Vilmos* Nagy Aruhában, mely ez alkalommal is igen nagy látogatottságnak örvendett. Különösen cipőt, kalapot, inget és nyakkendőt adott el az aruház igen nagy mennyiségben. A sikerült életnagysagu ingyen-fényképek nagyon tetszetek és jelentékenyebb tavaszi bevásárlásokat vontak maguk után.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadtér* 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nagy pénzhamisító banda Erdélyben.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 17.

A szamos-ujvári fegyházból még ki sem szabadultak a tordai pénzhamisítók és máris újabb hamisító bandát fedezett fel a gyéresi csendőrség.

A múlt hét csütörtökén két órassegéd érkezett *Gerendre*, a kik faluról-faluról járva, óra javítással foglalkoztak. Gerenden is munkát keresve, betértek *Incze* István kovácmesterhez. Incze a két vándort a vendéglőbe hívta azzal az ígérettel, hogy ott munkát szerez nekik.

Ivás közben a kovács nagy titokban elmondta a vándorlegényeknek, hogy pénzhamisítással foglalkozik és sikerült is egy- és ötkoronásokat csinálnia, de a koronás pénz köriratahoz nem tud megfelelő apró betűket készíteni. Beszélgetés közben elővett 10—12 darab egykoronást, a melyek meglehetősen jó utánzatok voltak, csak a körirat hiányzott rajtuk.

A két óraslegény azonban nem volt hajlandó *Inczének* a pénzhamisításhoz segédkezést nyújtani. Estére a három ember boros fővel összeveszett, sőt az utcán össze is verekedtek. Az összekülönbözés után a két óras *Aranyos-Lona* felé indult. Utközben egész öntudatlanul, részeg fővel újra betértek *Incze* István házához és éjjeli szállást kértek. Mialatt az asszonyt kérlelték, hazaérkezett *Incze* is és újra hajba kapott a két legénynyel.

A két óras elfutott és másnap kijózanodva értesítették a gyéresi csendőrsöt *Incze* pénzhamisításáról. A csendőrség azonnal vallatóra fogta a kovácsot, a ki mindent tagadott. A korcsma közelében játszó gyermekek azonban a kerítés tövében egy koronát találtak és ezen a nyomon a csendőrség csakhamar megtalálta a többi hamis pénzt is, a mit *Incze* a verekedés estéjén odadobott. Most már *Incze* sem tagadott tovább, hanem előadta a pénzhamisításhoz használt szerszámokat és megnevezte bűntársait. Azt is bevallotta, hogy a hamis pénzből már sokat forgalomba is hoztak.

A nyomozás adatai alapján még több jó módu kisbirtokost és egy tanítót is letartóztattak. A vizsgálat még egyre tart.

A banda fejéül egy hirhedt világjáró kalandort, emlegetnek, a ki sokszor fordult meg *Gerenden*.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A makói vásár.** Makón ma ért véget a tavaszi országos vásár. A szombati állatvásár elég élénk és forgalmas volt, nagy felhajtás mellett az adásvevés is megjárta. Különösen jó volt az üzlet a sertésvásárnál, amelyet három év óta nem lehetett tartani sertésvész miatt, csak most először, — s a felhajtott 970 sertésből 880-at adtak el. A tegnapi és mai kirakodó vásár mit sem ért. Nagy forgalomra senki sem számított, de az eső a legcsekélyebb számítás is tönk्रे tette.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglaár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1902. március 1-től 15-ig. Személyszállítás 1902. márc. 1-től 15-ig 15899 személy, bevétel 3067 korona 20 fillér, 1901. március 1-től 15-ig 16196 személy, bevétel 3114 korona 70 fillér, 1902. január 1-től március 15-ig 73223 személy, bevétel 15081 korona 70 fillér, 1901. január 1-től március 15-ig 71893 személy, bevétel 14890 korona 60 fillér. Teherszállítás 1902. március 1-től 15-ig 1836860 klg., bevétel 1867 korona 80 fillér, 1901. március 1-től 15-ig 1618890 klg., bevétel 1690 korona — fillér, 1902. január 1-től március 15-ig 5951290 klg., bevétel 7702 korona 55 fillér, 1901. január 1-től március 15-ig 7136580 klg., bevétel 7363 korona 04 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 17.

Delitőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkedv gyöngye. Bányadt irányzat mellett 12,000 métermáza került forgalomba. Gyöngén tartott árakon. Egyéb gabonanemek bányadtak. Időjárás borús.

Zárlat 12 órákor:

Buza áprilisra	9.15—9.16
Buza májusra	9.15—9.16
Buza októberre	8.19—8.20
Rozs áprilisra	7.45—7.46
Rozs októberre	6.78—6.79
Zab áprilisra	7.56—7.57
Zab októberre	6.14—6.16
Tengeri májusra	5.19—5.20
Tengeri júliusra	5.33—5.35
Repce augusztusra	12.35—12.45

Zárlat 5 órákor:

Buza áprilisra	9.09—9.10
Buza májusra	9.12—9.13
Buza októberre	8.17—8.18
Rozs áprilisra	7.40—7.41
Rozs októberre	6.71—6.72
Zab áprilisra	7.51—7.52
Zab októberre	6.14—6.16
Tengeri májusra	5.20—5.21
Tengeri júliusra	5.33—5.35
Repce augusztusra	12.40—12.50

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	692.75
Magyar hitelrészvény	705.50
Leszámitolóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasmű részvény	503.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	679.—
Közúti vasút	642.50
Városi villamos vasút részvény	313.—

Szeszüzlet.

— Március 17. —

Mai jegyzéink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12'80—13'— korona mmászánsként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 17.

Magyar aranyárjádék 4%	120.10
Magyar koronajárjádék 4%	97.60
Magyar arany 4 1/2 %	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.90
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát szlaven földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyerevényorszajegy kölcsön	197.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	166.—
Osztrák papírjádék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.35
Osztrák járadék arany	121.—
Koronajárjádék	98.90
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbankrészvény	709.50
Osztrák hitelbankrészvény	693.—
Osztrák-magyar államvasút	679.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.25
London	240.15
Páris	95.50

NAPIREND.

Március 18. Kedd. Róm. kath. naptár: Ciril. — Protestáns naptár: Sándor. — Görög-keleti naptár (március 5.): Konon. — A nap két 5 óra 53 perckor, nyugszik 5 óra 52 perckor. — A hold két délután, nyugszik 2 óra 15 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, szeles, sok helyütt csapadék.

Köztessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyisége: Ereklýe-muzeum helyisége mellett ülésterem.

CSARNOK.

Szerette.

Irt: Tutsekné-Berheft Lilly.

A tenger fodros hullámain imbolygó nap-sugarak siklanak végig, s a parti uton két árnyék rajzolódik a finom fehér porba. Az egyik karcsu nővési leányé, a másik hatalmas erős férfié, s amint szegélyes vonalokban fonódnak tovább a fekete árnyékok, egyszerre, hirtelen mozdulattal, élesen szakítja meg a fény játékát a leány.

— Nem hiszek a szerelemben többé, — mondta csöndesen. — Ha az élet megtépi a szív illúzióit, nincs az a hatalom, mely újra elővarázsolja a régi ábrándokat.

— Miért beszél így, Edit?

Maga fiatal még. Nem lehet, hogy ne tudjon felejtetni.

A leány révedező tekintettel néz a kéklő távolba.

— Vagy most is szereti még Homonnay Dezsőt?

Edit összereszt, aztán naragosan, türelmetlenül fakadt ki.

— Mindig ezt a nevet kell hallanom. Magától is. Hát értse meg, hogy az én szememben Homonnay rég meghalt.

— Bocssáson meg, Edit. Nem akartam bántani. De lássa, nem értem magát. Miért utasít el akkor engem könnyörtelenül?

Miért, igen, vajjon miért?

Makray Edit számtalanszor föltette már ezt a kérdést magában. Es nem tudott felelni rá. Horváth Aladár kedves, rokonszenves ember, jó és hü férje lenne. Miért lázad föl mégis a vére még a gondolatra is, hogy nőül menjen hozzá? Nem tudja és nem tudja.

— Gondolkozzon fölötte, Edit. Lássa, én azt hiszem, mi ketten, együtt boldogok lennénk. Ha egyszer csalódott is, próbálja meg, és bizzon ismét. Az én szerelmemben nem fog csalatkozni.

Idősegesen harap ajkába a leány, s a szemé föl villan valami hirtelen indulattól.

— Elutazom holnap. Föl kell mennem Pestre, — folytatta a férfi — de egy hét múlva eljövök magához. Akkor feleljen a kérdésemre.

Azóta folyton ezeket a szavakat hallja a lány. Izzó égető erővel vésődtek az emlékébe. Rózsás alkonyatkor, fénytelen déliben, sötét hideg éjeken keresztül. Hosszu órákon át eltűnődik felettük, és lelkében lassan, lassan kibontakoznak a múlt sötét, fájdalmas emlékei.

Egykor, évekkel ezelőtt a budapesti bálók ünnepeit szépsége volt a gazdag, büszke Makray-lány. Ünnepelelték és rajongtak érte, s az apja, aki a nagygáli kerületet képviselte az országgyűlésen, fényes reményeket fűzött hozzá. Sokan udvaroltak a leánynak, de az egyik, a legdélcegebb, a legügyesebb fiú, bátermek paraktettjén, zsurok teáin, jégen, színházi páholyokban, sohse mozdult el oldala mellől. Tükör volt a miniszterelnökségnél, és ragyogó jövőt jósoltak neki.

Edit szerette őt. Leányos, ábrándos szerelmmel, mint a hősöket és lovagokat szokás, és ajkának minden mosolygása, szemének minden villanása Homonnay Dezsőnek szólt.

Aztán farsang után, a bőjt multságok elteltével, napfényes tavaszi napon a jövőről beszéltek egymással. Pazar álmokat szöttek együtt és nem vették észre, hogy édes titkukat az egész világ tudja már, hogy a tavaszi kirándulásokon, a margit-szigeti tennys-grundok porondján róluk beszélnek.

Edit azt is tudta már, hogy a jövő héten Homonnay megkéri az apjától a kezét. Nem fog itt kosarat kapni, ő dehogy, a nagyratörő férfiú éppen ilyen vót kívánhat magának és nem törődik azzal, hogy a fiú szegény.

Es azután rettenetes napok következtek a leány életében. Hirtelen összeomlás, vagyeni bukás és egy golyó. Egyedül és árván maradt vissza Edit, és vad kétségbeeséssel zokogott atyja fényes ravatala előtt és várta, várta azt az embert, aki megvigasztalhatná most, aki támaszt nyújthatna neki.

Nem jött. Hiába várta.

Küldött, igaz, egy pompás koszorút, irt is egy illedelmes, szép levelet, — de abban a levélben a házasságról egyetlen szó se volt, s a leány a szörnyű kettős csapástól félig örületen járt szobáról-szobára a pusztá, üres lakásban.

Ekkor jött fel e nagybátyja, Gábor Mihály. Az édes anyjának a testvére volt, és lent gazdálkodott valahol a vidéken, a maga birtokán. Rég nem látta őt Edit. Az apjával sohasem rokonszenvezett az egyeneslelkű, józan gondolkodásu birtokos, aki nem tudta megérteni a gyors meggazdagodás utáni vágyak szédítő útját, a stréberség ambícióit, a küzdelmet, minden uton és minden áron, a millióért. Csak azt tudta, hogy a nővére világeletemben boldog-

talan volt, s hogy a kis leányát halálos ágyán ő reá bízta.

— Ne engedd, hogy ő is az én sorsomra jusson! — ezek voltak a szegény asszony utolsó szavai.

Mert Makrayt a vagyonáért vette el a férje s ez a vagyon volt az alap, amelylyel kincseket lehet szerezni odafent, a fényes fővárosban.

Gábor Mihály is halott valamit Homonnay Dezsőről. Kell metlen, csunya dolgokat beszéltek róla, s ezek a rossz hírek erősen gondolkozóba ejtették. Felkészült, éppen Pestre, hogy erről a tervezett házasságról lehetőleg lebeszélje Makrayt, az édes anyja nevében, aki nincs itt, hogy megvédelmezze szépséges leányát. Akkor jött a hír a sógora haláláról.

— Elviszlek magammal, jó dolg d lesz nálam, — így vigasztalta a maga egyszerű modorában a leányt.

Edit csak annyit értett ebből, hogy elmehet innét. Ahol megcsalták, elhagyták, rutul kijátszolták.

— Es a vőlegényed? — kérdezte szepegve, aggódva Gábor Mihály.

Edit felszökött a helyéről, kitörő haraggal. A szívét, a lelkét sebezte meg ez a szó.

— Itt se volt. El se jött. Nincs nekem vőlegényem. Senkim sincs. Senkim.

A férfi csak a haját simogatta, gyöngéden, szeretettel. Szólni nem tudott, csak a keze szorult ökölbe, s úgy morzsolta a fogai közt: — A gazember

De azért örült. Legalább így nem kell neki me, akadályozni ezt a házasságot. Nem kell neki eltántorítottól a vagyont s rangot hajhászó, adósságokba merült embertől a nővére leányát. Holott meg kellene tennie az édes anyja nevében...

Aztán nem látták többet pesti bálókön a büszke, szép Makray-leányt. Lent lakott a délibáos alföldön, napfényes falusi házban. virágok közt, elkerülve az embereket.

(Vége következik.)

Városi színház.

Béret 155. sz.

Páratlan.

Kedden, 1902. évi március hó 18-án:

Az ikrek.

Operette 4 képpen. Irt: Maurice Ordonneau. Fordította: Molnár Ferenc. Zenéjét szerette: Edmond Audran.

SZEMÉLYEK:

Boniface . . . Rubos A.	Robert . . . Dalnoki V.
Catherine . . . Komlósy I.	Modeste . . . Mányai A.
Gandichard . . . Polgar S.	Theodule . . . Réti István.
Gandichardné Tolnainé.	Des Filieres . Giréth K.
Beauvisage . Boda Ferenc.	Clara) Kley Margit Felhó R.
Deschamps . Fenyéri Mór.	Cecil)
De la Tourette Palóczy Pál.	Manon . . . Vidor Laura.
Goutran . . . Arkossy V.	Therese . . . Garai Ilonka.

Kezdete este 7 órákor.

NYILTTÉR.*

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.

Így kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

50% a magyar tanítónők „Otthona“ javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Telefon szám 46.

Salgótarjáni kőszén 3 kor. 20 fill.
Rostált darabos bükkfa-szén 4 „ 40 „
Aprított tüzifa . . . 2 „ — „

métermázsánként házhoz szállítva.

ALTMANN EDE

rúszkereskedőnél,
Wesselényi-utca 48.

MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztítást. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Ármán, Elekén: ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovázson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevegesen: Schlogi Pál, Kunagótán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelenesnyí Ferencz, Mező-Kovásházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszi János, Pankótán: Posevitz Gusztáv, Pityaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer daczára, legtöbben kiirthatatlannak tartják a tyukszemet, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, hacsak nem ismerik az „ANAGALLINT“, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek sikertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyötrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-en.

Tisztelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bármilyen bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt eipusztit a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalzsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási bütyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye borosjenői járáshoz tartozó Barakony nagyközségben lemondás folytán megüresedett jegyzői állásra az 1886. évi XXII-ik tetz. 82. §-a értelmében ezennel pályázatot nyitok és a választás megtartásának határidejeül márczius hó 24-ik napjának d. e. 10 óráját Barakony községhezához kitűzöm.

Mindazok, a kik ezen II-od osztályu javadalmazással rendszeresített jegyzői állást emyerni óhajtják, az 1883. évi. I. tetz. 6.-ban előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat legkésőbb márczius hó 23-ik napjának d. u. 5 óráig hozzám nyujtsák be.

Borosjenő, 1902. márczius 12.

529

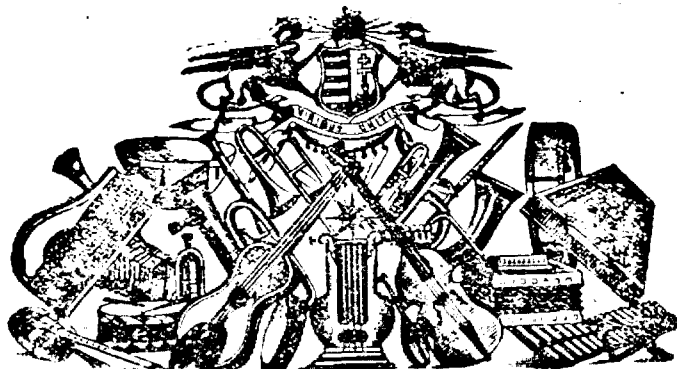
Borsos Géza

főszolgabíró.

STÖHR MATYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bögök, harmonikák, cziterák, gitárok, flóták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bögöket veszek vagy ujakra becserélek.

1879

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Matyás névaláírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden más szert felülmuló hatásu tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban

Aradon, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronára kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Kr-

tenítéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beut kérdésekhez a válasza való ke-
lyeg melléklendő. Telefon ártalások
nem ad a kiadóhivatal.

Egy nagy boros pincze
nagy hordokkal ellátva, bérbe ve-
hető Perényi utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 439

Kiadó lakás:

Tökölly-tér 6/b. szám alatt egy első
emeleti erkélyes utcai lakás, 4
szoba (parkettás) előszoba, fürdő-
szoba és hozzátartozókkal május
1-ig kiadó. 528

Bérháztulajdonosoknak

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42 $\frac{1}{2}$ és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetít és ér-
tesítést ad

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Borszivattyúk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők

és kutak.

FAÉPITMÉNYEK

rothadását, azokon gombaképződést legbiztosabban megakadályoz,
falgombát, falmoldvességet legbiztosabban kiirt a

Bárdos és Brachfeld

budapesti műszaki nagykereskedő cég törvényileg védett

„AREFACTOR“

gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál az itteni
kizárólagos képviselő: 215

Daimel Lajos fűszerkereskedő, Aradon.

Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz
tisztá tölgyfa, fatelepemen

Kossuth-utca sarkán

öttemető előtt

megtéríthető s nálam bármely
vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

Aufricht Miksa.

Lakás Ötvös-utca 15. sz.

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szíves tudomására
hozni, hogy **Lux Mór** urat üzletem további vezetésétől felmentettem és annak további vezeté-
sével

REICH SAMU urat

bízam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni.
Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legmesszebb menő kíván-
ságainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szíves figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre,

melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönböztetve aianlok mérték utáni megrendelésre **CIVIL** ru-
hákat, valamint **KATONAI** és **HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, bátorkodom a t. c. közönséget tömeges látogatásra felkérni és
reményilem, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni
fogom.

531

Tisztelettel

REICH SAMU.

438—1902.

Árlejtési hirdetmény.

Uj-Szt.-Anna község alólírott előljárársága részéről közhírre
tétetik, miszerint Uj-Szt.-Anna községben építendő kisedővo-
dának 23522 kor. 33 fillér kikiáltási ár mellett leendő felépi-
tésére a nyilvános szóbeli árlejtés f. évi április hó 1-én fog a
község házában megtartatni, a mire vállalkozók azon észrevétel
mellett hivatnak meg, miszerint a tervezetek, úgy költségvetés,
nemkülönböztetve az árverési feltételek alólírott előljárárságnál be-
tekinthetők.

Uj-Szt.-Anna, 1902. márczius hó 14-én.

Oszter János,
bíró.

Zórád Ferencz,
jegyző.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdaja.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket

Dr. HECHT

gyógyintézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

400